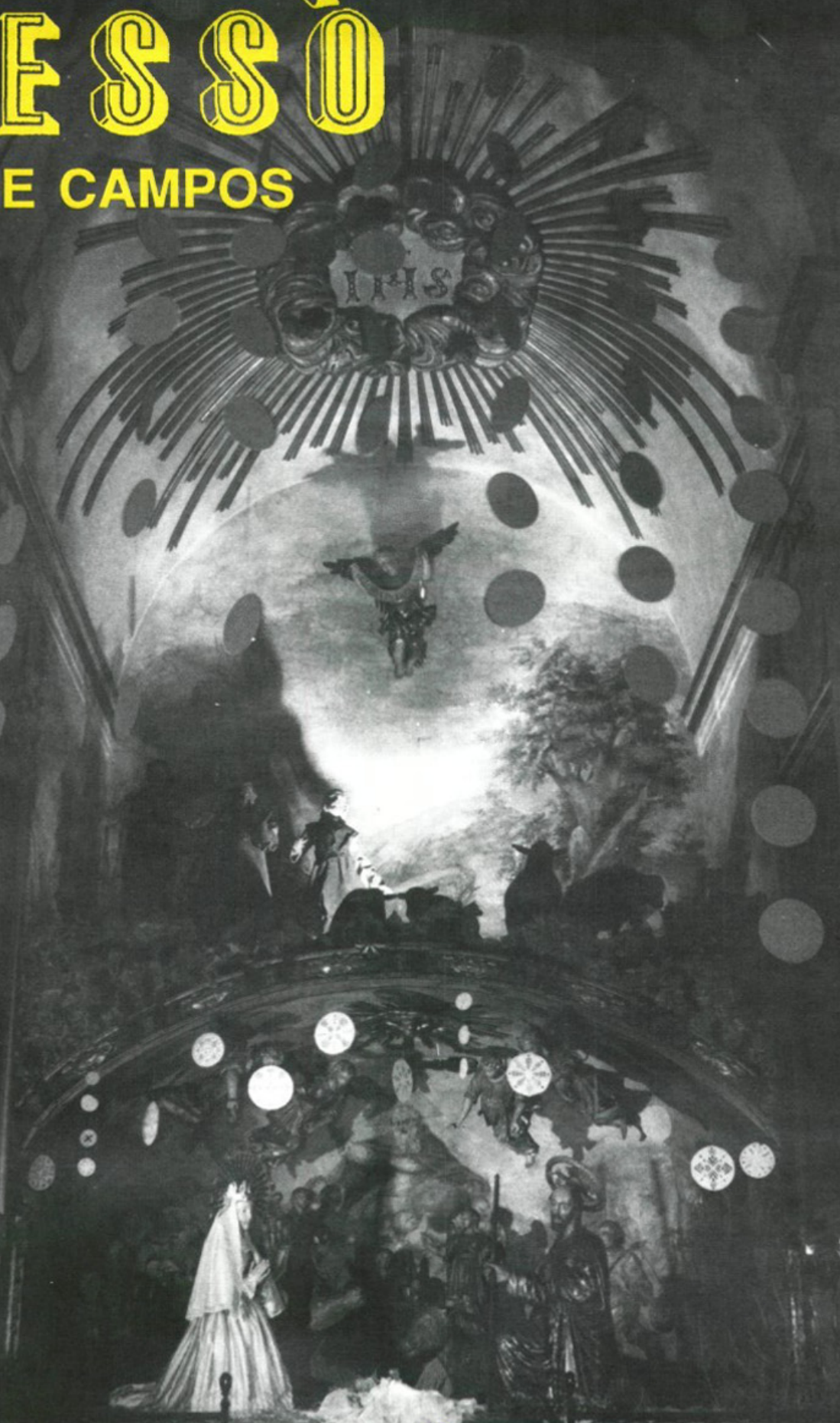

RESSÓ

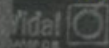
DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 3, Núm. 16 - Gener 90 - 200 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

RESSÒ

Revista mensual
ANY 3
Gener 1990

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i Correspondència:
Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS
Coordinador: Joan Adrover Mascaró
Coordinador Fotografia: Fotos Vidal

COL.LABORADORS:

Pere Adrover
Miquel Adrover i Monserrat
Miquel Adrover i Mascaró
Xesc Adrover
Damià Andreu Verger
Toni Amengual
Pilar Cerezuela
Flo Combis
Sebastià Covas
Joana Dora
Damià Hugueta
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Cosme Mas
Gori Mas
Magdalena Mas
Julià Mascaró
Joan Monserrat
Miquel Monserrat
Pere Ollers
Magdalena Rigo
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Núria Vives
Sebastià Moranta
Magdalena Juan
Guillem Mas i Forteza
Apol·lònia Vanrell

Subscripció: 2.200 Ptes. anuals
Preu d'aquest exemplar:
200 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Depòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

A **ADROVER - CAMPOS**
Tel. 65.02.02

PORTADA: FOTO VIDAL

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

- Editorial	Pàg. 3
- Lletres a la tieta	Pàg. 4
- Diuen que	Pàg. 5
- La Fumada d'en Jordi i en Pere	Pàg. 6
- A la memòria d'en Guillem Ginard i Sunyer ("Torré")	Pàg. 7
- Els vostres fills il.lustres	Pàg. 8
- Plaça de s'estació	Pàg. 9
- Els revells de Cabrera	Pàg. 9
- Consum	Pàg. 10-11
- Què passa al carrer de la Síquia	Pàg. 12
- Es Llombards: ¿Quina culpa en tenen els xorics i els falcons si s'ha salvat Mondragó?	Pàg. 13
- Mai més diré REPSOL	Pàg. 13
- Un pla per a Campos. Entre la protecció i el desenvolupament. (2ª Part.)	Pàg. 14-15-16-17
- El corn dels peixaters ja no sona pels carrers	Pàg. 18
- Carrosses dels Reis 1990	Pàg. 19
- Fent una volta per la vila.	Pàg. 20-21
- Pel seu nom els coneixereu	Pàg. 22-23
- Salut	Pàg. 24
- Escacs	Pàg. 25
- Colombòfila	Pàg. 26
- Atletisme	Pàg. 27
- Futbol	Pàg. 28
- Grup Radioafecionats Campos	Pàg. 28
- Agenda	Pàg. 29
- Passatemp	Pàg. 30-31

Amb aquest número 16 de RESSÒ començam un any nou i també una dècada nova. Segons tots els qui s'arrisquen a fer pronòstics de futur (economistes, polítics, astròlegs, endevins, etc.) en aquest any 1990 donarem les primeres passes d'una època molt moguda. Per dir-ho d'una altra manera, ens esperen deu anys que no seran precisament una bassa d'oli. Així i tot, totes aquestes opinions que intenten revelar-nos el futur més immediat poder mirar-se des d'uns quants punts de vista. Sembla que els esdeveniments negatius (crisis econòmiques, empitjorament de la destrucció de l'entorn, catàstrofes naturals, augment de la militarització, etc.) aniran acompanyats d'un increment importantíssim de les oportunitats que la vida ens oferirà per fer front, exitosament, a aquelles circumstàncies adverses. És a dir, l'etern enfrontament entre el bé i el mal a qualsevol nivell de la vida, inicia amb aquesta dècada un "combat" durant el qual tindrem moltes portes obertes per frenar, i fins i tot eliminar, qualsevol d'aquests factors negatius que fan anar la vida tan malament. Evidentment, però,

la vida no regala res. Si volem progressar, hi haurem de posar les mans i el cap. I amb això volem dir que, cadascú dins el seu redol, haurem d'esforçar-nos individualment i col·lectiva per tal de materialitzar unes millores. Però, repetim, hi ha bona saor i la terra està ben llecorada perquè les llavors que tots nosaltres sembrem, donin fruits i flors a balquena.

RESSÒ, no en mancaria d'altre, vol aprofitar que les cartes venen bé i inicià allò que podríem anomenar **segona etapa**. Després de 17 edicions, ens proposam pitjar un poquet més l'accelerador i oferir a Campos una publicació encara més exigent amb ella mateixa. Al cap i a la fi, però, sou vosaltres, lectors, que heu de dir si RESSÒ va per més bon camí o no. Per part nostra, només demanam que les campaneres i els campaners segueixin donant atenció a aquesta revista; que vegin en ella una eina d'informació molt útil i que, en el fons, voldríem que fos compartida per tothom.

* PASTISSERIA

FORN

SBERT

C/. Síquia, 68 - Tel. 65.01.79
CAMPOS

CAFETERIA - BAR

<< ES VICI >>

UNA CAFETERIA AMB UNA GRAN
EXTENSA VARIETAT DE PLATS
COMBINATS I ELS REIS DEL
<< SANDWICH >>

Ctra. Palma - Campos, Km., 36
A 500 metres de Campos

Lletres a la tieta

Campos, gener del 90

Idò sí tieta, com solem dir: festes passades, coques menjades. Les coques d'enguany però, tenen una significació especial, són les darreres que menjarem en la dècada dels vuitanta, o les primeres que menjem en la del noranta, segons com es miri, el que importa és pair-les bé i no anar de berbes.

I què voleu que us digui dels vuitanta? de moltes coses ja no me'n record, només en queden algunes aïllades, un poc d'aquí i un poc d'allà. La memòria és mala d'anar entorn i ens juga males passades, però vaja, com que veig que no és només cosa meva, no aniré al metge, per ara.

Podria començar a parlar-vos de promeses no complides i de coses blanques que tornaren negres i de noms que han canviat de carnet, però si dic que no me'n record, és perquè no me'n record i basta; massa desgràcia tenen ells d'haver d'estar sempre dins la seva pell.

Ja ho veis tieta, crec que encara són restes "de l'esperit de vi xarrupat dementre folganes tan esponeroses, consumades al casaliu patriarcal amb tota la prosàpia o, a la via, amb els confreres" que diria un conegut escriptor campaner. I d'un cap embullat poques coses clares poden sortir-ne (el cap embullat és el meu, no hem de fotre faves).

Posant-hi un poc d'esment he arribat a la conclusió de què el més important de cada dècada, de cada any i de cada dia és veure'ls acabar, i per sort ens hem pogut remullar de xampany davant la Sala, i hem pogut trepitjar les vomitades de damunt les acerres i els vidres d'enmig el carrer, així mateix hem vist com els reis ens deixaven caramells de regals i, com això ens feia oblidar els mals moments viscuts diurant l'any: viure és, sens dubte, el millor que ens pot passar.

Sou un poc punyetera tieta, sempre m'estirau la llengua, i jo que us tenc debilitat, em deix anar. Llavors venen els morros i males cares. Per posar-vos un exemple: a la darrera carta em demanau noves sobre la canalització d'aigües de fora vila; l'únic que en sé és que la torrentada no va ser causada per les canonades que un conill va rompre intentant obrir una lloriguera. Llavors voleu que us parli de la, no sé què de fems de la comarca; en vaig sentir parlar, però encara veuen fum devers la costa des Figueral i senten olor quan passen a prop d'un contenidor, i també demanau sobre la residència, i el camp i la Ràpita i les oposicions i . . demanau massa cony! per aquí no senten parlar de res i hi ha poc moviment, ja sabeu que no som un poble d'aquells que es preocupen per les seves coses i que moltes vegades ens n'adonam quan tot està fet i redefet; llavors engronxam un poc la cua, però res, ni quinze milions de raons són suficients pe fer-nos remenar el cul, i si per qualche motiu acostes la nàpia al redol de l'altre ja l'has cagada. N'hi oha que segueixen la norma de canviar-ho tot perquè tot segueixi igual, aquí tan sols sabem quina és la norma que es segueix, tal vegada la suposició més encertada és la que fa referència a no fer saber res perquè cadascú hi pugui dir la seva; això és el que voleu que faci, que hi digui la meva, i jo, xerrador que som, don corda a la llengua i llavors no la sé aturar.

Ja deveu pensar que no som el nebot de sempre, Ja, ja, ja ! us he fotut tieta, aquesta era la innocentada que us devia; ara ja imagin el vostre front ple de regalims de suor i com començareu a córrer cap a cal notari amb la intenció de canviar el testament . . no m'he tornat boig del tot, seguec mantenint-me en els límits autoritzats, amb la mateixa caparrudesa que altres s'aferran als càrrecs i a unes idees i a una manera de fer, que, per diferir força de les meves (i entenc que de les vostres també) no puc deixar de qüestionar; no puc dir amén a la no-participació d'alguna autoritat en la vida quotidiana campanera, no puc dir amén a la no-normalització, ni als alts voltatges, ni a l'intent de desfressar un arbre per veure si piquen, ni al gamberrisme (per alguns, marxa), ni a la manca de planificació, ni al no-estudi del desenvolupament d'un negoci que prolifera més i més amb uns fonaments fangosos, ni vull dir amén a l'intent d'un pardalera, que mig d'amagat (sempre actua així) vol impedir que alguns puguem seguir dient amén o no-amén als fets de cada dia, de cada any i de sempre.

Tieta, una abraçada més espitjada que de costum i fins un altre dia.

A reveure i molts d'anys.

(Els véreu bé d'allà dalt, eh? punyeteros!)

UEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUEN QUE

- El pi de Nadal de la Sala no era tallat, sinó arrabassat amb arrels.

- Ja era ben hora.

- **Per primera vegada ens han escoltat.**

- Ara només falta que aferri.

- N'hi ha que tenen unes bones bosses.

- Convendria escopetejar-les-hi.

- Una sèrie de la loqueria de Nadal va caure a la vila.

- Quan esperàvem les dotze, davant la Sala, va ploure i no va ser tot aigua.

- N'hi ha molts que convendria que ni tan sols

sortissin de caseva.

- Hi va haver vidres escampats, però ben aviat els varen haver arreplegat.

- N'hi hauria d'haver un parell de Guillems de Sa Canoveta.

- Des segons quina casta, un basta i sobra.

- Senyor Batle: estam enamorats de vós, guapo!

- I de vós, també, segon.

- Vàrem encomanar moltes coses als Reis.

- A l'Ajuntament li vàrem demanar una subvenció per RESSÒ sense condicions.

- Venguéren els Reis d'Orient i certs carrers de Campos estibats de cotxes.

- Els Reis saludaren tots els nins i nines de Campos.

- Varen tirar molts de caramel.los i bufetes.

- Un Rei també va tirar la gorra d'un Municipal.

- Mentre la gent era a la Plaça Major disfrutant amb els nins i les nines dels moments màgics i passant un poc de fred, a dalt de la Sala, més amunt que els Reis, hi havia el "Dúo Dinamita" que es miraven la feta.

Això està molt bé.

- I vosaltres dos, no deis que sou com els altres?

- Idò al carrer com tothom!

- I de l'autodeterminació, què?

- Voleu que al pròxim número de RESSÒ en parlem?

- O en Kanyelles vos ho té privat?

Pago - Figo.

La llengua,
feina
de tots

LEDER CLUB
boutique

- Confecció de prenes de pell a mida
- Complements de moda
- Articles de regal

Carrer Creu, 2 - CAMPOS
TEL. 65.26.11

TALLER
PNEUMÀTICS
I EQUILIBRATS

MIQUEL BORDOY
SERVEI DE PNEUMÀTICS:
MICHELIN

I
GOODYEAR

VENDA BATERIES VARTA
I REVISIÓ FARS

Carrer Victòria, 57

CAMPOS

LA FUMADA D'EN JORDI I EN PERE

botelles, sacs i bosses, que com et pots imaginar en desconec el contingut, però el m'imagin.

Jordi.- Pareix mentida que encara hi hagi gent tant insensata, no ho entenc.

Pere.- Tens raó Jordi, jo tampoc no ho entenc, però pensa que hi ha una solució al problema.

Jordi.- Jo no n'hi veig cap.

Pere.- Idò ara et diré com és la solució. Es tractaria que la policia local es passejàs per foravila i al primer que hi trobassen li envergassen una multa d'un milió de pessetes i l'obligassen a fer net tot el que hagués embrutat. Així els altres estarien alerta, crec que bastaria que n'embotonassen un.

Jordi.- Escolta, no vas gaire malament. Trob que tenint un abocador com el que tenim fa beneic que ho tirin per fora-vila.

Pere.- Sí, no es gens guapo, això. Per cert, ara que parlem d'abocadors . .

Jordi.- Sí, què?

Pere.- Que això es un vertader oi, un criador de rates i un fogar de malalties, tant per a les persones com per el bestiar. Tu no saps la pudor que fa, aquell fum.

Jordi.- No, no ho sé, però i quina solució hi donaries, a això? On hem de tirar els fems?

Pere.- Ja ho veig, que no saps quina olor fa, ni ho vols saber. Quant a la solució, no som jo qui l'he de cercar, sou vosaltres de l'Ajuntament, els qui tocaria veure el problema.

Jordi.- Tu dient que el problema és de l'Ajuntament te'n rentes les mans.

Pere.- No em rent res, el que dic és que a vosaltres hi va haver gent, que us va triar per treure davant el poble i per

això teniu l'obligació de cercar solucions als problemes que es presenten. Recorda que tot problema té solució.

Jordi.- És ver, Pere, això que dius, però jo n'hi vaig cap. Pensa que a qualque lloc hem de tirar els fems.

Pere.- Vaig llegir fa un parell de mesos als diaris que hi havia un projecte de fer una planta de reciclatge del fems, i també d'utilitzar les cendres i composts com allecorper l'agricultura. No et pareix, Jordi, que això és un projecte prou important i que li hauríeu de donar la màxima urgència?.

Jordi.- Pareix curt, Pere, sempre hem d'acabar malament tu i jo. Sempre em retrueus les coses que feim malament i de les que feim bé no dius res.

Pere.- Si jo te retrec el que feis malament és perquè no està bé i això s'ha de criticar i vosaltres ho heu d'acceptar. Quant al que feis bé, que són poques coses, no n'he d'haver de parlar. Allò que està bé, bé està i punt; és la vostra feina.

Jordi.- Bé, jo me n'he d'anar, Pere, he d'arribar fins al banc a treure quatre duros, que venen els reis.

Pere.- Molt bé Jordi, jo també aniré a fer dues feines per la vila i me n'aniré a dinar. Per cert Jordi, que és ver el que diuen pel poble?

Jordi.- Què diuen?

Pere.- Que heu de dedicar una plaça a un que no ha fet res per Campos . . . ?

Jordi.- Au Pere, vés, vés, vés, Adéu.

Pere.- Ja t'agafaré un altre dia. Adéu Jordi.

Joieria - Rellotgeria

SANT JULIÀ

Joies *Fuscai*

C/. A. Vives, 26

CAMPOS

Tel. 65.11.70

Clínica Veterinària

C/. Nicolau Oliver Fullana, 1 - Tel. 65.07.31 - CAMPOS

***VACUNES**

***RAIGS X**

***CIRUGIA**

HORARI: Dilluns a Divendres, de 16'30 a 21 h.

Dissabtes, de 10'30 a 12'30 h. i de 17 a 20 h.

“Dia 20 d’abril de l’any del Senyor 1957 morí de repente esmotxant aquest pi barraquer l’amo En Guiem Ginard Suñer (a) Torrè a s’edad de 73 anys. Descansi an pau aixísia.”

Aquesta inscripció havia estat un record des de l’any 1957 de la mort d’En Guillem Ginard i Sunyer “Torrer” que un dia d’abril d’aquell any va morir-se esmotxant el pi barraquer que podeu veure a la fotografia. Ni la làpida ni el pi són avui a aquell pinar de devora Ses Covetes. Fa unes setmanes, una pala excavadora que obria un nou camí cap a la platja la va arrabassar i la tirà qui sap on. Els familiars d’En Guillem “Torrer”, especialment els seus fills, no entenen com hi pot haver gent amb tan poca sensibilitat com per ordenar destruir aquest record fami-

liar, que també era una petita part del nostre patrimoni campaner. Si ja no queda prou capet com per respectar una làpida mortuòria, on hem arribat?

És vertaderament preocupant que hi hagi persones que siguin tan poc considerades. En el nostre interior tenim l’esperança de que no n’hi hagi moltes que estiguin disposades a cometre barbaritats a canvi de guanyar unes misarables pessetes. La realitat, però, segurament és diferent. A aquest petit país nostre encara hi ha molta gent que no sap què vol dir respectar esl altres o el patrimoni comú.

Gent incapaç d’estimarres que no siguin pessetes. I més greu que això, encara, és que aquesta fam sense límits sigui present a les nostres institucions públiques. Perquè, on és el responsable del nostre Ajuntament que hauria d’haver resolt, d’una manera exemplar, aquest petit atemptat, però atemptat al cap i la fi, contra el nostre patrimoni històric? O no el pagam entre tots? No deu ser que aquesta epidèmia d’insensibilitat també l’ha contagiada a ell?

El mal, una vegada més, ja està fet. Ara ens toca demanar responsabilitats. I així ho volem fer.

La família d’En Guillem “Torrer” hauria trobat molt correcte que, com a mínim, els haguessin avisat per poder fer-se càrrec de la làpida, cercar un altre lloc apropiat per tornar-la col·locar, o trobar una altra solució. Però no. Destrossar ha estat més fàcil, però més incivilitzat.

Des de RESSÒ exigim a l’Ajuntament de Campos en general que es preocupi d’aclarir on ha anat a parar aquella làpida i que faci les passes necessàries perquè torni quedar col·locada a un lloc adient quan més aviat millor. I per a sempre.

En Guillem Ginard i Sunyer “Torrer” va ser quasi tota la seva vida esmotxador, fent feina per Sa Barrala, Sa Creu, Ca’n Dometo, etc. Era casat amb n’Aina Mas i Burguera (de Ca’n Forà o de Ca’n Confit), que podeu veure a la fotografia. Tengueren cinc fills: en Guillem (81), n’Apol·lònia, monja carmelita (68), na Catalina (+), en Joan (+) i en Toni (61). El pinar on es va morir era propietat de D. Sebastià Ferrer, de Ca’n Ferrer. La iniciativa de col·locar la làpida va ser de D. Toni Ferrer (el capellà Ferrer). Ell mateix i el Rector Bestard la varen beneir.

- Madò Aina de Ca'n Forà, devora la làpida. (any 1957).

ELS VOSTRES FILLS IL·LUSTRES

El poble és petit, i la veritat ens ve a dir, entre decretes i revolts, que poques coses transcendents són dignes de merèixer el subretxat d'una història provocada. La vida quotidiana és breu, i potser massa insípida, mancada d'uns elements que puguin enaltir la rutina que dia a dia, pas a pas, i any rera any, equinça el sentit progressiu que tota esperança dóna. La transcendència és, no sempre, provocativa. I, a la nostra vila, sembla que s'emmiralli en la foscor d'un futur que mira el passat amb massa testimonials, per fer grandesa d'uns fets intrascendents que normalment sobrevalora en excés. No hi ha per tant, evidentment. El nostre poble és senzill, humil, i resulta del tot impropriadament voler enaltir allò que per naturalesa, o per instint, és senzillament normal.

Però hi ha -i hi ha hagut- qui s'afanya en sobrevalorar allò que hauríem de considerar digne -únicament- entre la sensibilitat d'una vila que vol conviure en un país on la normalitat mai no provoca cap transcendència. Però no és així; o almanco no ho sembla. S'ha volgut, des d'iniciatives diferents, però amb objectius semblants, enaltir la grandesa d'uns fets i unes persones determinades per tal de donar una consideració transcendental a un poble que no observa ni de lluny aquesta perseverància, ni el fet suggeridor es mereixia una tan gran relevància en tot aquest què-fer.

Hi ha, a la nostra vila, -i aquest és, en certa manera, el motiu que m'empeny a escriure aquestes retxes- un fet que em preocupa i que a la vegada motiva i provoca

una mojar incertesa enfront de la desídia a la qual els mandataris de tant en tant ens sotmeten. I m'he de referir al fet, a la feta, de sobrevalorar en excés allò que és simple, i poca cosa més. Em semblaria normal que es valorés degudament una persona que per la seva trajectòria cultural -poc o molt transcendent- hagués aconseguit arribar a ser representativa o significativa un punt elemental en la història del país; però voler donar transcendència a fets determinats i a persones amb poc peus intel·lectual o polític en un poble migrat com ho és el nostre, corr el risc de mostrar el rovell de la luxúria.

No vull entrar en la polèmica de si ens mereixem els nostres fills considerats -i per a alguns consagrats- il·lustres. O si no hi ha per tant. Hi són i prou. Encara que em sembla que s'ha exagerat una mica. I això és llarg d'explicar. Allò més curiós, però, és que en aquesta -potser massa extensa llista de personatges campaners "representatius", s'ha arribat al cas extrem de voler-los fer més vius atorgant-los un aspecte físic que potser no tenia res a veure amb les seves fesomies. M'explicaré. Dins aquesta grandesa -abstracta i buida de contingut- de voler mostrar l'aspecte dulte d'aquests personatges campaners, s'ha arribat al límit de crear fins i tot -i al marge de la seva obra- una imatge física irreal de la seva persona, configurant uns rostres que possiblement poc tenen a veure amb ells, perquè són producte de la inspiració dels qui varen crear aquells rostres irreals, amb molta ficció, una certa ingenuïtat i una elevada irrellevància.

¿Comeren, físicament, Joan Ballester o Francesc Tallades?. Això no ho sap ningú. Ningú. Però allà hi són ells, amb color de pell, il·lustrant la sala gran de l'Ajuntament. Són uns rostres ficticis que es voldrien reals. Però, per a què?. He de pensar que únicament per analitzar l'orgull d'una gent que com que no té res per a oferir dóna afum de vulgaritat als més incrèduls. Allò important, és clar, no és reconèixer uns mèrits, sinó mostrar una grandesa inexistente, per testimoniar indirectament, és vulgui o no, la pobresa cultural de qui provoca innocentment aquests desgavells.

Ignor si Joan Ballester i Francesc Tallades s'ho agafarien amb rialles a tot aquest trull. És mal de dir, gairabé impossible. I, la veritat, és que tampoc té massa importància. ¿Què importa realment si el seu aspecte físic era aquest i no un altre?. No massa. Allò per a mi més important, i preocupant, és, són, les persones -amb poder municipal (ques és poc)- que volen i poden jugar amb aquests fets que tenen conseqüències i transcendència històrica. D'un batle, al cap i a la fi, se'n recorda dos dies i pus. Però una iniciativa seva

pot degradar tot el conjunt d'una societat durant molts danys, o fer-la més present, és clar. El perill, el risc és, per tant, no saber-se massa intransigents, i voler actuar amb la veu i el poder de qui té poc per ensenyar i massa per aprendre.

Em fa gràcia, quan vaig al saló d'actes de l'Ajuntament, de veure els retrats ficticis de Joan Ballester i de Francesc Tallades, tan bones persones com semblen, i que ho devien ésser; amb aquelles colors i aquells perfils tan nets, tan "campaners". I a la vegada em fa ràbia de saber que per a alguns només les seves conveniències pel que fa als externs són tan bones; i veure que molt sovint es silencia allò que està a un pam de la mà; que s'encalça allò fantasiós i que com més enfora cau se li dóna una besada amarga amb el consentiment d'uns pocs. I és molt trist, tot això. Retre homenatge a uns déus de ficció, provocar la confusió, emmirallar-se en una grandesa cultural quan la pobresa intel·lectual és tanta, amb tan poc que oferir. Fa mal dir-ho, però ara com ara els Fills Il·lustres són vostres.

Damià Huguet.

PLAÇA DE S'ESTACIÓ/1989

L'Enciclopèdia de Mallorca, els fascicles de la qual apareixen cada diumenge a la revista *Brisas*, dedicà darrerament un llarg espai a la vila de Campos. No ve al cas subretxar omissions ni desmesurats elogis perquè la migradesa no és tanta i cadascú és cadascú. Allò que si voldríem

evidenciar i fer repassar als lectors és el plànol del casc urbà que, si no anam errats, va dibuixar -i tant se val- Mascaró Pasarius. Quedava com a massa bé i tot. Hi havia unes places que enorgullien la vila, sobretot la de S'Estació, on el geògraf hi dibuixà, ben ordenadament, arbres i jardins com

si existissin. Semblava una meravella: una plaça tan gran, i en un lloc tan precís. No semblaven coses dels campaners, devien pensar els externs. I la veritat és que quan qualcú d'ells -Don Kerónimo Saiz, per exemple- va venir a veure aquell aparentment bell recinte ple d'arbres a la plaça, no

va poder observar més que misèria, brutícia, caramulls de grava i de pedres, merdes de ca i rovell de ferro. Perquè quan ho pinten amb orgull tot vol ésser bell. Però l'Ajuntament no fa cap passa perquè ho sia. I amb aquest so l'enterram.

ELS REVELLS DE CABRERA

Deu fer una quarantena d'anys que visc i fruesc els mesos estiuencs -i moltes altres diades perdudes en el calendari nebulós de la incertesa- a Sa Colònia de Sant Jordi. Puc dir fins i tot que l'he vista malmenar des de l'inici de l'escomesa aquesta que remet als mercaders més bàrbars.

El llogaret era plàcid i tranquil, marcadament humil en tot, com un alè de vent de llebeig que tasta l'emblanquinat a la fresca de la matinada. Sa Colònia de Sant Jordi era un corraló ple de casetes on tothom tastava l'amistat que la conversa dóna a qualsevol hora del dia, tot color i cosa simple, delicadament subtil, molt subjugant, casolana, enlluernadora i salada fins als límits de la provocació més marinera i terra als peus, amb la blavor de la mar que vessava damunt el trespol malplà dels carrers color de call vermell i trossos de marès escapolats per l'agrura dels vents i el trànsit diari dels pescadors que venien el peix a dues passes del moll.

Parle de tot això perquè Sa Colònia de Sant Jordi ha estat, per a mi i per a molts, lligada sempre, i molt fermament a Cabrera. Quin mariner colonier no coneix pam a pam tots els calons i raconets, les tenasses i els penyals de

Cabrera?. Quin colonier amb call de mar i ull de terra no pot parlar amb saviesa dels vents, de les correnties i les pesqueres que fan de Cabrera un paradís, únic, i meravellós, i amb dents i ungles defendible?. La dita, popular, que presagia que quan els "fadrins de Santanyi" -que són unes boires rarenques ferm-s'assanten damunt Cabrera són, per a les comarques del migjorn mallorquí, un índici de pluja sempre que bufi vent de llevant, és una de les expressions més belles i més poètiques que mai he sentit, i, a més reals de tan autèntiques com són. És tot un món -ho he de reconèixer- difícil d'explicar i de donar a entendre a aquells que no l'han viscut "en viu". És la mà de la mar assentada damunt un espai tot blavor mediterrània que viu amb el seu propi alè tota la immensa intensitat de la grandesa que la natura dóna. És un cos únic i irrepetible enlloc, amb personalitat i caràcter, estrictament indefinible i subjugant.

Anar a Cabrera és, per a mi i per a molts, pegar un bot a la sublim esquisidesa d'una illa que manté l'orgull de no haver estat sotmesa encara a la cruel distadura dels especuladors i els assassins de la verdor que fa call. És viure amb els fenicis, amb els car-

taginesos, amb els romans . .

Esser ciutadans del món durant més de tres-mil anys de vida quotidiana, durant un milió d'anys de verdor. Perquè, ara com ara, què ha canviat a Cabrera?. Llevat de quatre coses menudones, res . . . I a les illes i els illots que formen l'arxipèlag molt manco encara. Fa dos-cents anys -i per tirar una pedra a l'ull del passat- els rocams de Cabrera eren talment, sensualment i delicadament com ara, tot vivor mediterrània, ànima i seny del paisatge fet vida amb la pell dels ulls de tothom. I això, si s'hi pensa, és massa d'agrair en el temps que vivim, perquè la realitat va sempre més enllà dels consentiments, i una pedra és el temps qui l'esquinça.

La veritat, verda i blava, és que Cabrera, com tants d'altres llocs i raconets d'aquestes illes que la mar fa grans, pateix els símptomes febrils d'una gent folla i eixalabrada que només pensa en fer malbé tot allò que encara ara conserva el caràcter que des de fa milers d'anys ha tingut i mantingut sense fer cap passa enrera, i amb les colors de la pell com a senyal inequívoc del bé que vol i el mal que rebutjam.

Com a cosa personal no sé -amb els ulls del cor- si mantenir el fet i la feta d'a-

nomenar i pronunciar Cabrera com a Parc Nacional que hauria d'ésser. No ho sé. És una qüestió d'actituds col·lectives. I personalment m'apunta aquest desig perquè el veig tot ple de cor i de color humà. El que si voldria és mantenir l'illa -i totes les illones i els illots que li són veïns i amics- tal com els veig encara ara amb els ulls d'una infantesa que ja no és meua i com els vaig trescar i els conec pam a pam amb els peus que són meus. Per tal de deixar-la tal com és, neta i pura, mig perduda dins el corral de la mar mediterrània, bella i perseverant, a vegades enigmàtica, impetuosa i provocativa sempre, perquè creixi la verdor cada any, cada any, cada any, i que pus mai ningú no gosi posar-hi una sola palada de ciment damunt els seus lloms on tantes alzines creixen, ni potejar-la amb bótes de soldats. Que sigui sempre l'illa blavenca i bonyarruda que des de Sa Colònia de Sant Jordi cada dia es veu i s'enyora, i que tothom tengui la primfilada necessitat d'anar-hi almanco un pic en l'any a tastar, amb els ulls del seny, el call verdós de saladina i de maror que beu la llum a cada tenassa a qualsevol hora de l'any.

Damià Huguet.

PRESENTACIÓ

Contràriament al que passa amb altres aliments, el peix s'ha de consumir tan aviat com pugui ser després de la captura. Unes hores després de ser pescat s'inicien modificacions i alteracions que donen lloc a l'aparició gradual de característiques que, tot i que no afecten de seguida la comestibilitat del producte, minven el seu valor comercial i la seva qualitat.

Aquest conjunt de característiques, molt fàcils d'apreciar, bé amb un cop d'ull o bé amb els altres sentits, és el que presentam a continuació per orientar el consumidor en el moment de seleccionar i de triar el producte que s'ha de consumir.

ASPECTE GENERAL

Peix fresc

Colors vius i brillantor repartida de manera homogènia.

El mucus que cobreix la pell i les escates és aquós i transparent.

Les escates estan adherides fortament i es desprenen amb dificultat.

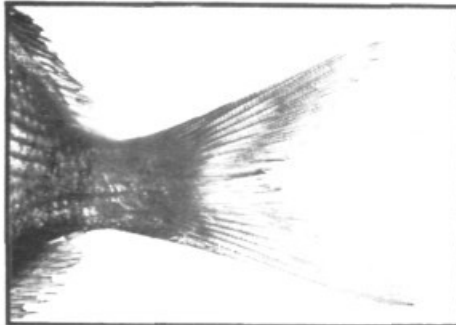
Olor característiques pròpies de l'espècie en certa manera, però agradables.

DIFERÈNCIES ENTRE PRODUCTES FRESCOS REFRIGERATS I PRODUCTES DESCONGELATS

Mètodes d'identificació ràpids i directes. Són aplicables a exemplars sencers.

Mètodes de laboratori lents i laboriosos. Són aplicables a exemplars trossejats o dels quals s'han fet filets.

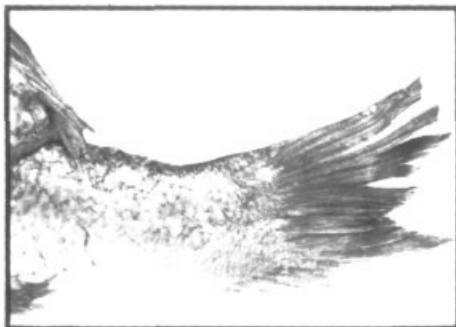
MÈTODES RÀPIDS

a) Estat de les aletes:

Peix fresc:

L'aleta cabdal és especialment indicativa. L'aleta dels peixos frescos per l'elasticitat dels teixits, serà generalment sencera.

Peix congelat o descongelat:

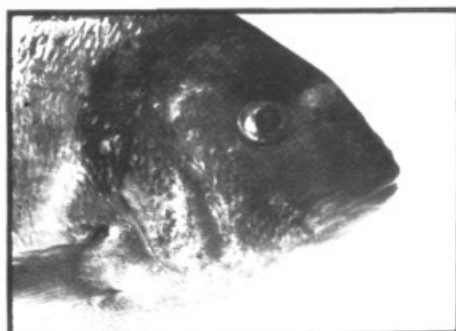
L'aleta dels peixos que han estat sotmesos a congelació s'ha fet fràgil i possiblement presentarà fissures.

b) Estat dels ulls:

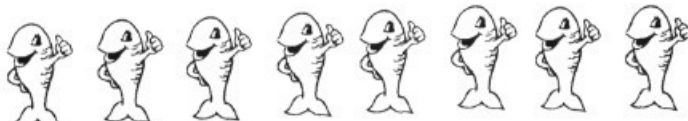
Peix fresc:

El cristal·lí de l'ull es presenta com una esfera transparent, globosa i amb la pupila negra.

Peix congelat o descongelat:

L'aleta dels peixos que han estat sotmesos a congelació s'ha fet fràgil i possiblement presentarà fissures.

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca
Direcció Gral. de Pesca i Cultius Marins

QUÈ PASSA AL CARRER DE LA SÍQUIA?

Al mes de setembre, als carrers de L'Aigua i de La Síquia, hi va haver obres. Tots els que hi passam hem observat que el carrer és bastant més fondo i que l'asfaltat és nou. Però sembla que els veïnats, els qui ho veuen més de prop, encara no estan de tot satisfets. Per saber la seva opinió hem anat a parlar amb alguns d'ells i això és el que ens n'han dit:

"Jo ja m'he hagut de comprar unes catiusques, perquè per poc que ploqui sempre hi ha dos dits d'aigua i no podia travessar el carrer. Era necessari baixar el carrer, si haguessin asfaltat damunt, el torrent faria més via a entrar dins la casa, i a més ens haguessin tapat la sortida d'aigua que hi tenim. Ve molta, molta, d'aigua a passar per aquí davant, sobretot d'ençà que han fet la carretera de Llucmajor nova, crec que ve de devers can Blahi. I els cotxes que passen sempre esquitxen; l'altre dia hi havia un home vell amb bicicleta que l'havien banyat i saps que flastomava: "mal rebentassen si no tornen llaurar es carrer!".

"Li havien d'haver fet

un poc de panxa i així almanco no hi hauria aigua per tot. Qualsevol dia podrem comprar una barca, això pareix la mar!".

"Jo no vull dir res, crec que l'opinió de tothom és per l'estil . . ., aquelles de més avall t'ho explicaran més bé."

"Sembla que la millor solució hagués estat canalitzar-lo, però diuen que no hi ha duros per això, que val massa".

"A nosaltres ens ha donat més perjudicis que ganàncies pel fet de baixar tant el carrer. Si haguessin alçat dos dits potser ens hauria servit el pujador que teníem feia molts d'anys i no ens haurien espenyat l'entrada d'aigua a l'aljub. Ara hem hagut de baixar la voravia (acera, en cast.), va quedar altíssima i perillosa, hi ha gent que no la pot pujar i qualque dia qualcú caurà; em sap greu llevar aquestes pedres tan antigues, però el cotxe a fora no l'hi vull tenir, i no sé quin remei hi ha si no és així. També hem de dir que dins aquestes cases antigues de per aquí no hi entra aigua mai perquè tenen una pujada d'un escaló o dos. I, a

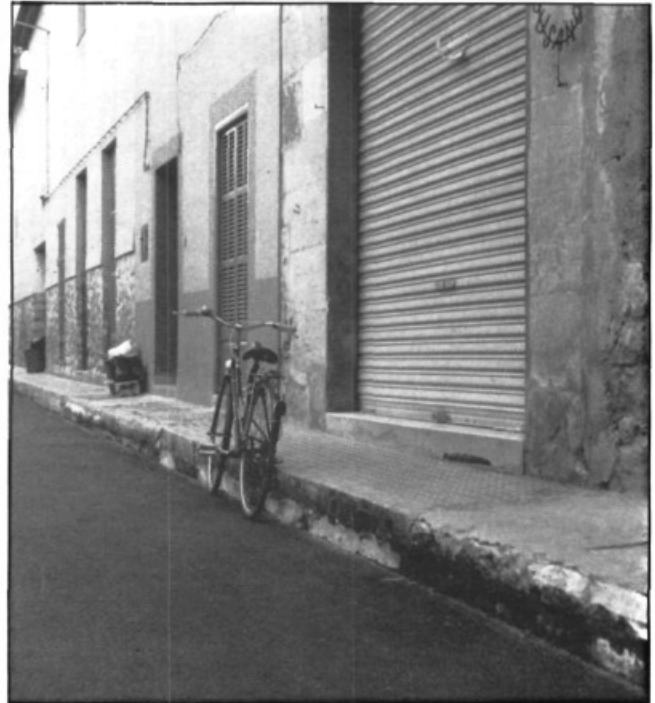

FOTO VIDAL

més, crec que quant més baix sigui més aigua ve i amb més força, si no que ho demanin a cal sabater Parada. Però, no sé si m'entens, ja està be així, jo no m'he anat a queixar enlloc ni hi aniré. Però és ben cert que a vegades fan les coses sense pensar-les gaire. Sobretot les coses importants s'han d'estudiar, discutir, consultar . . . i no basta que un o dos diguin "vénga, ho farem així", perquè tots ens equivocam".

"Si jo hagués estat el batle, o el qui havia de pagar aquesta feina, no el pag, perquè és una feina mal feta. Quan plou, tot el carrer és un immens bassiot, i, a més a més, fa canaleta, és a dir que l'aigua corre d'una banda a l'altra del carrer, per exemple quan aquesta banda tenim tres dits d'aigua a l'altra part no n'hi ha gens (tenen un metre d'amplada eixut). Pareix que els qui ho feien no coneixien el nivell ni tenien gaire

vista, perquè al primer cop d'ull es veu que això no està pla.

La baixada crec que era ben necessària. Un temps ja estava així. Per aquí ve a passar una aiguada de pel carrer Estrelles, Serrano, Ponent . . ., i també del carrer del Tren, València, Ramon Llull, etc. L'any 56 vàrem tenir aigua per tot. El problema de l'aigua afegit al de la circulació fa que aquest carrer sigui un desastre. És dels carrers que tenen més trànsit de la Vila i no hi ha mai un municipal, ni tant sols senyalització. Tothom aparca allà on li cau bé, els cotxes passen a tota marxa. Els dies que plou, els esquitxos arriben a la part de dalt de la vidriera; amb bicicleta o a peu no hi pots anar si ha plogut perquè te dutxen, d'aquí dins sempre senten crits i giscos. Els migdies, amb les mares que vénen a cercar els al.lots tot són embossos i pitades. . .".

S.C.

FOTO VIDAL

ES LLOMBARDS: ¿QUINA CULPA EN TENEN ELS XORICS I ELS FALCONS SI S'HA SALVAT MONDRAGÓ?

La nit del dia 17 de desembre qualcú va penjar un xorric mort, enganxat a un fil de ferro, en el portal de la casa d'un militant del PSM de Santanyí, resident a Es Llombards, poc després, al corral de la seva casa, hi apareix un falcó mort.

No hi ha massa dubtes de la intencionalitat de l'autor, ja que el nostre company, a més d'esser militant actiu

del PSM, ha treballat molt per tal de preservar Mondragó, i en general per a defensar la nostra naturalesa de totes les agressions que dia a dia l'amenacen.

Probablement hauran volgut expressar el seu odi pel triomf dels ecologistes. I l'únic que han expressat és la seva profunda ignorància, la seva total incomprensió, de què salvant Mondragó no tan sols

s'han salvat els xorics, sinó que s'ha salvat un patrimoni que beneficiarà en primer lloc els habitants de Santanyí i de Mallorca.

Han volgut fer por, han volgut -amagats darrera l'anonimat- rebutjar el que ha estat una actitud valenta, desinteressada i entusiasta. I han deixat constància de la seva crueltat, de la seva brutalitat, matant uns animals

protegits i beneficiosos.

Des de RESSÒ, volem expressar la nostra més absoluta solidaritat amb la lluita per salvar Mondragó, amb el company d'Es Llombards, i amb tots els ecologistes de Santanyí. Tanmateix, la covardia i l'amenaça no ens farà renunciar al que pertany al nostre poble i no als urbanitzadors.

Redacció.

Mai més diré REPSOL, RETXO, RATÓ ni BESSÓ, sinó RESSÒ (escriure-ho cent vegades)

Quan vàrem batiar aquesta revisteta sabíem que el nom que li posàvem no era tan corrent com Pau, Miquela, Televisió o Torcaboques. El nom d'aquesta revista va venir un poc de nou, i avui en dia encara, després de quasi dos anys d'anar pel món, la seva pronunciació no acaba de ser dominada per tothom. Qui més

qui menys té qualche petita dificultat per pronunciar-lo correctament. Creïm, però, que el seu significat és ben adient amb la finalitat de la revista i per això el triarem. Una notícia o un fet tenen RESSÒ quan la gent en parla i arriba a tots els racons.

Peraquells que vulguin pronunciar correctament

aquesta màgica paraula, teniu dos camins: un, posar-vos en mans d'un logopeda. L'altre, segurament més econòmic, seguir aquestes instruccions:

- 1) Dividiu la paraula en dues parts: RE i SSÒ
- 2) Pronunciau la primera com a la paraula RES o, si voleu, com una paparra que ha xarumbat sang fins quedar

com unRE.

La segona part sona igual que a SON ETZÈBIT

Ara, tornau-les confegir, conservant les pronunciacions recomanades, i vos toca sortir un RESSÒ clar i llampanantSobretot, res de REPSOL, que això és una marca d'oli per motors . . .

Taller Mecànic CA N'ARNAU

Carrer Provenza, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

Teulera CA'N BENITO

Miquel Torres Bordoy

Camí des Palmer, s/n.
Tel. 65.09.06 - CAMPOS

UN PLA PER A CAMPOS. ENTRE LA PROTECCIÓ I EL DESENVOLUPAMENT (2ª PART)

Quan el mes de Maig del 1984 la Comissió d'Ordenció del Territori aprovava el Pla especial de Protecció de Es Trenc-Es Salobrar, deixava el poble de Campos sense poder urbanitzar la millor part del seu terme des d'un caire estrictament turístic.

A partir d'aquelles dates quedava molt retallat el sòl urbanitzable previst al Pla General d'ordenació urbana de Campos aprovat l'any 1975 i pràcticament reduït a unes poques àrees urbanitzables a la part posterior de Sa Ràpita.

La crisi econòmica que afecta principalment el sector agrari, motor important per l'economia de Campos durant molt de temps, justifica segons la meua opinió, que s'intenti recuperar part de les possibilitats perdudes de desenvolupament del sector turístic al nostre poble, mitjançant una ampliació del sòl urbanitzable, que s'ha previst a les noves Normes Subsidiàries de Planejament.

Aquestes normes aprovades inicialment per l'Ajuntament de Campos el mes d'Agost, s'han enviat recentment a la Conselleria d'Ordenció del territori, amb la finalitat de complir tots els tràmits prevists per la llei, abans d'arribar a la aprovació definitiva.

Aquest creixement esmentat es centra principalment a l'àrea compresa entre el casc urbà de Sa Ràpita i el camí dels Presos, a més d'una petita part al casc urbà de Ses Covetes. L'aprovació l'any 1987 d'un camp de golf als terrenys de Sa Vinyola, pens que podria afavorir el desen-

volupament dels polígons urbanístics prevists a tot aquests indrets.

A continuació detallaré els polígons de sòl urbanitzable, explicant la seva dimensió urbanística actual i l'ús que té previst; aquests polígons venen senyalats, i la seva situació es pot localitzar al pla que es publica a les pàgines 16 i 17. Part d'aquest sòl procedeix del pla general de 1975, i actualment està en construcció.

SÒL URBANITZABLE AMB PLA PARCIAL APROVAT.

Sa Vinyola: Polígon N° XXI (turística Hotelera mitja)

- Procedeix del pla general del 1975

- Projecte d'urbanització aprovat definitivament el 27/04/87

- Extensió: 60.727 m2

- Capacitat: 1.646 habitants.

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

- Actualment en construcció

Torre de Son Durí: Polígon N° II (Poblat Turístic)

- Procedeix del pla general del 1975

- Projecte d'urbanització aprovat definitivament el 19/05/88

- Extensió: 27.410 m2

- Capacitat: 810 habitants

- Ús: Vivendes i petits comerços

- Actualment en construcció

Son Catlar de dalt: Polígon N° VII (Residencial Extensiva mitja)

- Procedeix del pla general del 1975

- Projecte d'urbanització aprovat definitivament el 15/07/86

- Extensió: 126.544 m2

- Capacitat: 1991 habitants

- Calificació: vivenda unifamiliar i parellada

- Actualment en construcció

Sa marina de Campos: Polígon N° XX (Turística Hotelera mitja)

- Oricedeix del pla general del 1975

- Pla parcial aprovat definitivament el 13/07/89

- Pendent projecte d'urbanització

- Extensió: 28.065 m2

- Capacitat: 684 habitants

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

Ca'n Barbut: Polígon N° XI (Residencial Extensiva mitja)

- Procedeix del pla general del 1975

- Pla parcial aprovat inicialment per l'ajuntament el 16/06/89

- Pendent projecte d'urbanització

- Extensió: 29.874 m2

- Capacitat: 897 habitants

- Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada

Son Durí: Polígon N° I (Turística, Hotelera mitja)

- Procedeix del pla general del 1975

- Pla Parcial aprovat definitivament per la comissió Provincial d'urbanisme el 13/06/89

- Pendent del projecte d'urbanització

- Extensió: 27.410 m2

- Capacitat: 810 habitants

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

Sa Barrala de Sa Vinyola: Polígon N° XXII (Turística, Hotelera mitja)

- Procedeix del Pla General del 1975

- Pla parcial aprovat inicialment per l'Ajuntament el 03/07/89

- Pendent Projecte d'urbanització

- Extensió: 26.930 m2

- Capacitat: 721 habitants

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

Es Turó de Sa Vinyola: Polígon N° XX (Turística, Hotelera mitja)

- Procedeix del Pla parcial general del 1975

- Pla parcial aprovat provisionalment per l'Ajuntament el 17/11/88

- Pendent Projecte d'urbanització

- Extensió: 27.497 m2

- Capacitat: 721 habitants

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

SOL URBANITZABLE APROVAT INICIALMENT PER L'AJUNTAMENT DE CAMPOS I PENDENT DE L'APROVACIÓ DEFINITIVA DE LES AUTORITATS PROVINCIALS

Polígon N° XV (Turística, Hotelera mitja)

- Extensió: 138.333 m2

- Ús: Hotels, Apartaments, Comercial

- Densitat màxima: 100 Habitants per Hectàrea

Polígon N° XVII (Residencial, Extensiva mitja)

- Extensió: 33.000 m2

- Ús: Vivenda unifamiliar

miliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XII (Residencial, Extensiva mitja)
 - Extensió: 38.250 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XVI (Residencial, Extensiva mitja)
 - Extensió: 354.932 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XIX (Turística, Hotelera mitja)
 - Extensió: 42.666 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XIV (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió: 94.333 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XIII (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió: 141.000 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XXIII (Residencial, Extensiva mitjana)
 - Extensió: 307.000 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° X (Residencial, Extensiva mitja)
 - Extensió: 392.666 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° IX (Residencial, Extensiva mitjana)

- Extensió: 96.000 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° VIII (Residencial, Extensiva mitjana)
 - Extensió: 367.333 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° VII - Resta de Son Catlar de Dalt que no està aprovat, en règim transitori. (Residencial, Extensiva mitjana)
 - Extensió: 265.122 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° XI (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió 150.000 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° V (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió 178.000 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° IV (Residencial, Extensiva mitjana)
 - Extensió: 96.000 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 77
 habitants per Hectàrea
Polígon N° III (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió 296.666 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Polígon N° III (Turística, Hotelera mitjana)
 - Extensió 249.000 m2
 - Ús: Hotels, Apartaments, Comercial
 - Densitat màxima: 100
 habitants per Hectàrea
Poblat Turístic N° I (Part

d'aquest sòl vé del pla anterior)
 - Extensió: 605.100 m2
 - Ús: Vivendes i petits comerços
 - Densitat màxima: 80
 habitants per Hectàrea
 Polígon qualificat com Residencial Extensiva Baixa, situat a Ses Covetes
 - Extensió: 45.000 m2
 - Ús: Vivenda unifamiliar i aparellada
 - Densitat màxima: 85
 habitants per Hectàrea
 Fins aquí he descrit el sòl urbanitzable previst al nostre municipi, que com ja hem dit es concentra a la part posterior de Sa Ràpita, aquesta zona no ofereix problemes d'impacte ambiental, i per això esperam que sigui aprovat per les autoritats "supra" municipals, sobre tot tenint en compte que es tracta de recuperar l'oferta turística paravista al Pla Provincial d'ordenació, i retallada pel Pla Especial de Protecció de ES Trenc - Es Salobrar, aprovat

per les mateixes autoritats.
 Confiam que la gent de Campos pugui participar activament amb la tasca de desenvolupament d'aquestes urbanitzacions, no tan sols com a gestor, sinó també prenent part amb la tasca de la construcció i manteniment. Per això crec que caldrà un esforç col·lectiu, per tal d'aconseguir unes empreses lo més competitives possibles, per fer front a les futures demandes que lliuraran aquestes urbanitzacions.

Les darreres notícies són que els propietaris del golf tenen la intenció d'emprendre a curt termini la construcció d'aquest camp cosa que podria accelerar la construcció dels indrets més acostats a aquesta zona.

Segueix a les pàgines 16 i 17.

Guillem Mas i Forteza.

Campos, Desembre del 1989.

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
 POLÍGON LA VICTÒRIA
 07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
 MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
 07630 CAMPOS

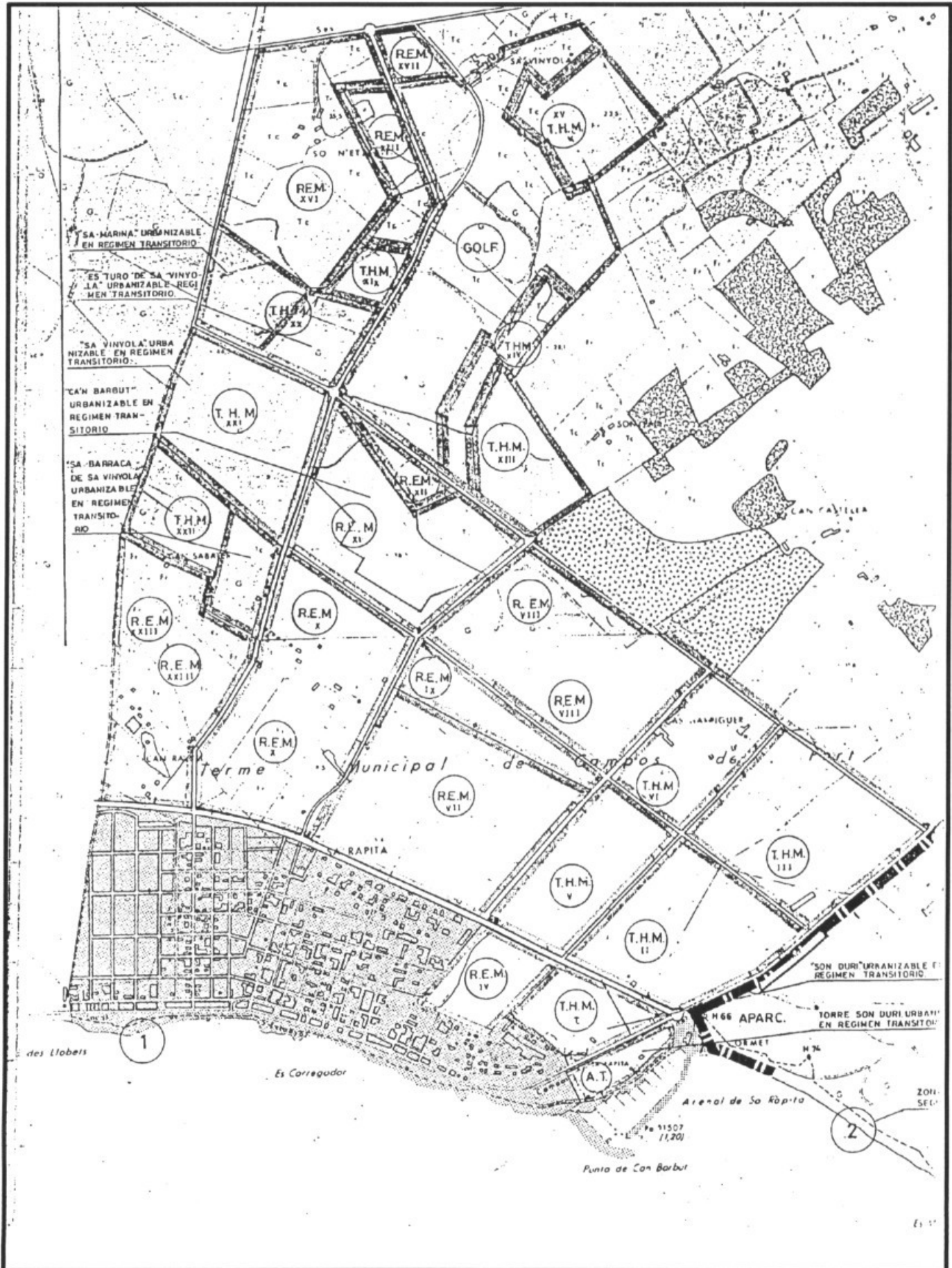

tot temps

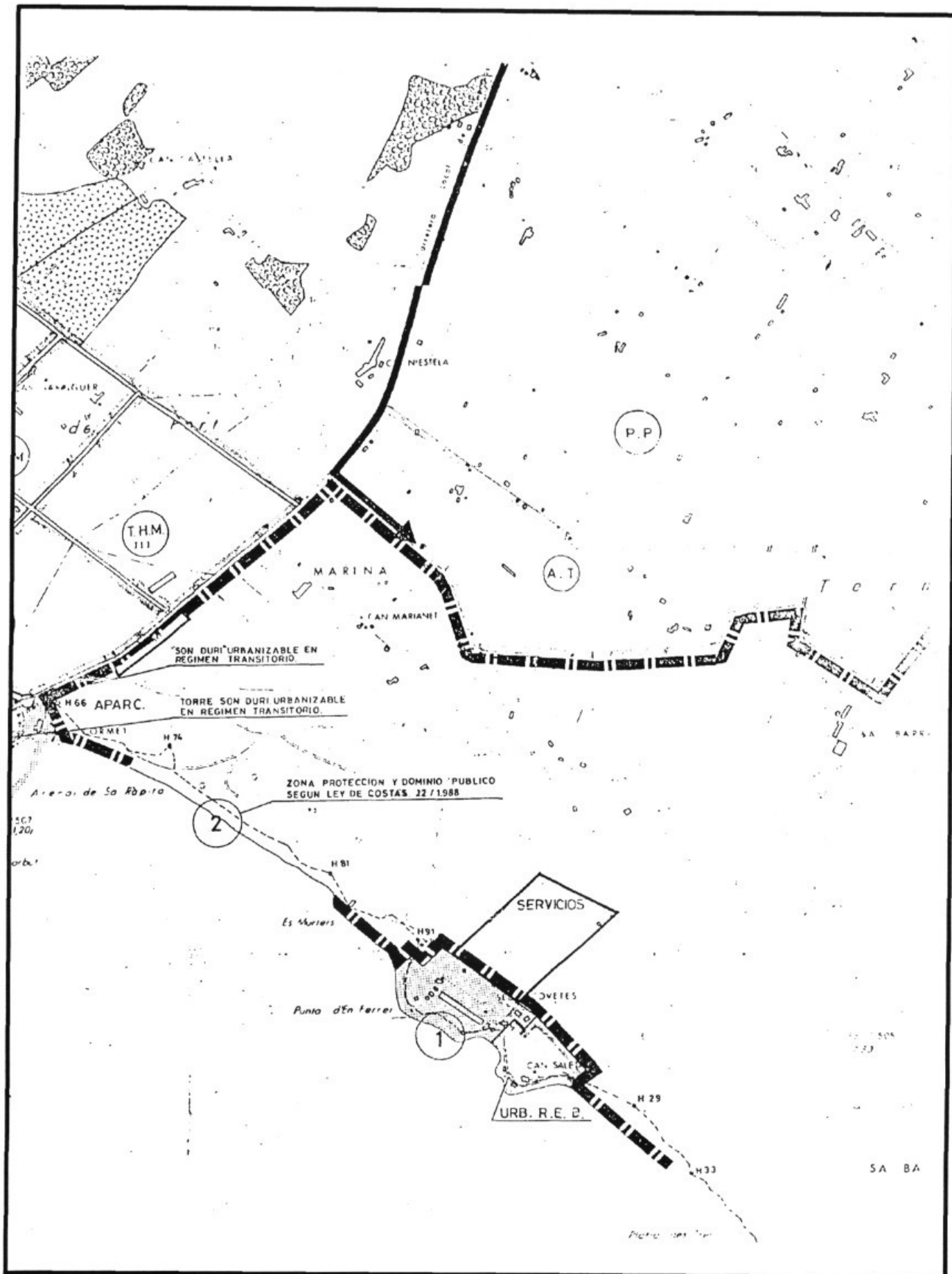
Sabates - Ortopèdia

Carrer Creu n.º 4 Tel. 65.05.41 CAMPOS

UN PLA PER A CAMPOS. ENTRE LA PROTECCIÓ I EL DESENVOLUPAMENT (2ª PART)

UN PLA PER A CAMPOS. ENTRE LA PROTECCIÓ I EL DESENVOLUPAMENT (2ª PART)

EL CORN DELS PEIXATERS JA NO SONA PELS CARRERS . . .

Idò sí, un bon dia va comparèixer un inspector de policia, perdò, volia dir de sanitat, de la corresponent Conselleria del nostre estimat Govern i va fer saber als venedors ambulants de peix que el negoci a Campos s'havia acabat. Que vendre peix pels carrers no és higiènic, que podem agafar la malària o la peste bubònica i que la llei diu que aquests animals d'escata s'han de vendre a un lloc cobert i en condicions. És a dir a una peixeteria. Com que a Campos no en tenim, l'inspector de sanitat degué pensar que a partir d'ara els campaners no tendríem més remei que anar a Sa Colònia de Sant Jordi o a S'Estanyol per comprar peix fresc. Però aquell ingenu inspector no sabia que el nostre Ajuntament té solucions per tot i per a tothom: si qualche peixater vol oferir el seu peix fresc

FOTO: DAMIÀ PROHENS
(FOTO VIDAL)

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

al nostre poble, ja ho sap, dins aquell petit local de l'antiga Plaça dels Porcs hi trobareu un lloc higiènic, ben orejat, sense mosques, amb uns frigorífics que fan mirera, amb un sòtil ben emblanquinat, etc, etc. Ah! i hi ha cabuda per quatre o cinc venedors, no vé d'un.

I mentres el nostre Ajuntament segueix esforçant-se en solucionar ràpidament problemes com aquest, jo seguiré pensant que les lleis haurien de tenir excepcions. Quin mal hi havia, a la pràctica, en vendre peix fresc pels carrers? O és que les lleis sempre s'han de fer des d'un despatx, i no comptar amb les opinions i els arguments dels afectats? I les opinions dels consumidors, no compten per res? En poques paraules, creim que Campos ha perdut un bon servei que rebíem des de sempre i sense problemes, pràcticament a domicili. Amb aquesta mesura hem tornat a comprovar que ens duen cap

una societat on el petit comerciant, l'artesà, el pagès i en general aquells qui no volen que els seus productes passin per intermediaris que els encareixen, són poc a poc eliminats i substituïts per grans companyies, sovint multinacionals. No, això no és qualitat de vida. Això és l'era de l'alimentació de plàstic.

Des de RESSÒ reivindicam el dret a la venda directa, sempre respectant les normes sanitàries, dels productes de la terra i la mar!!

I al mateix temps demanam als Reis de l'any qui vé un mercat cobert i una peixeteria en condicions. Ho demanam als Reis, perquè d'aquest Ajuntament és per demés esperar -després de quasi 12 anys- millores en els serveis públics.

CARROSSES DELS REIS 1990

FOTO VIDAL

EN GABRIEL MAS DE CA'N GASPARET, UNA TRADICIÓ DE FERRADORS DE BÍSTIES DE MÉS DE 175 ANYS.

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

En Gabriel Mas va néixer a Campos a l'any 1934, dins una família de ferrers ben coneguda. De ben jove va descobrir la seva afició pels cavalls i als 13 anys ja va començar a ajudar el seu oncle Miquel amb les tasques de ferrar bísties i amb 16 anys va ferrar la primera bístia, una somer, tot sol. En haver-se retirat el seu oncle Miquel, ell va passar a ser el ferrador de Ca'n Gasparet.

Ressò.- És molt important tenir afició pels cavalls per aquest ofici vostre?

Gabriel.- Jo crec que sí. S'ha de tenir un mínim de gust per tal de saber com és la conformació de les cames d'aquell animal, els aploms que té, etc. Tot això per tal de decidir quines són les ferradures més adients. Sí, crec que el gust juga un paper important. . .

R.- Des de quan ferran a Ca'n Gasparet?

G.- Des de principis del segle passat, ara fa més o

menys 175 anys. El padrí de mon pare ja era ferrador. Jo encara conserv el diploma que tenia i on consta que era "albeitar y herrador", equivalent a manescal i ferrador.

R.- Quines són les perspectives de futur d'aquest ofici?

G.- És una feina que es perd perquè no queden bísties de feina. Abans a cada possessió tenien 7 o 8 bísties per fer feina o per venir a la vila amb el carretó. Dins el poble també s'usava tenir un cavallet o una somera. I és clar, tots havien de mester ferrar. . .

El nostre horari era des de les 6 del matí fins les vuit del vespre de cap a cap de la setmana. Els dissabtes també ferràvem tot el dia. Erem tres o quatre ferradors i ens sortia un promedi de 35 animals cada dia, és a dir uns 180 cada setmana.

R.- I tots aquests animals eren de Campos?

G.- No. També en venien de Porreres, de Ses Salines, de Santanyí, de Felanitx. Pràcticament de tots els pobles veïnats venien a ferrar.

Si penses que una bístia és ferradora cada 3 mesos, ja pots treure comptes de les que passaven per aquí durant tot un any. . .

R.- Una cosa curiosa és que vós vareu agafar l'ofici del vostre oncle i no del vostre pare. . .

G.- Jo crec que va ser perquè m'agradaven molt els cavalls i com que el meu oncle Miquel sempre anava

de bísties, jo l'acompanyava. Sobretot sempre anava amb ell a les carreres. A més, aquesta feina sempre m'ha agradat, i encara ara m'agrada. Si no fos així ja l'hauria deixada anar, per què s'ha convertit en una feina que te desbarata les altres feines. Si estàs dedicat a una feina i se presenta una bístia per ferrar has d'amollar. No és com abans que no feies res pus que això. . .

R.- Fer de ferrador no és tan sols posar ferradures. També hi ha altres aspectes de la feina, com poden ser tondre, tractar malalties, etc.

G.- Sí. Amb això del tondre te puc dir que ens hi posàvem per Sa Fira. Als animals els convé molt perquè no suen i així no es cansen tant, no importa donar-los tant de menjar amb la meitat de ració ja estan grassos. També s'eixuga molt més aviat si arriben a suar un poc i dormen més bé. Una altra feina era foguejar. Això consistia a posar-los un veixigà molt fort i a més uns punts de foc. Això ho feiem amb les bísties que

tenien les cames inflades, i així les cames es pansien. Amb aquest sistema de fogatge he vist curacions espectaculars. Bísties molt tocades que han quedat com a poltres. El darrer animal que vàrem foguejar va ser una cavall de Manacor, en "Lanzac". Després d'aquest tractament el varen cuidar molt bé, que és lo important, i encara va fer carreres molt bones.

Altres feines que també feiem era sanar ases i cavalls.

R.- Quan vos retireu, qui seguirà fent de ferrador a Ca'n Gasparet?

G.- Al meu fill no n'hi vull ensenyar perquè consider que hi ha altres feines molt més rendables, sense sortir de la branca de la ferreria. només seria una feina que s'ho pagaria si t'hi poguessis dedicar exclusivament.

R.- Parlem un poc de la vostra afició als cavalls. Com així sou tan aficionat a les carreres de trot, i en canvi les de galop no vos diuen res?

G.- De jove així mateix vaig montar i m'agradava anar a fer qualche amolladeta de galop. Però quan jo era jove no es feien carreres de galop. Si n'hi hagues hagut, segurament m'haurien atret. A més, vaig tenir la sort de poder aprendre molt de l'amo en Miquel "Fideuer", que era un dels menadors de més anomenada en aquella època. Ell em contava moltes coses de quan va anar a França. Ell va tenir bons cavalls francesos com en "Bon Esport" i en "Valser". També em vaig relacionar bastant amb l'amo en Tomeu "Boixa" que també era molt bon preparador i molt cuida-

dós amb els cavalls. Mai va tenir la possibilitat de comprar un bon cavall, però com a cuidador era dels bons. En "Dideuer" atenia l'avantatge que era el menador de Sa Vall i amb dues bísties d'aquella possessió va guanyar dos "Gran Premi". Va ser amb en "Lincoln" i amb en "Martel". L'amo enb Miquel era molt bon menador.

R.- Tenc entès que un temps hi havia molta reivaltat entre els cabriols dels foravilers quan venien cap a Campos.

G.- Sí, si. Això passava. Tothom provava de tenir el millor cavall. Fins i tot es feien cançons, s'esperaven per les carreteres i feien amollades. Després reien plegats, i baix baix hi havia també altres coses. Record especialment els cavalls d'en "Cal.leret" i el de Son Cal.lar.

R.- La voltadora de "Na Vives" degué existir en aquella època . . .

G.- Sí; els diumenges durant la Quaresma hi feien entrenaments que semblaven carreres de bon de veres. Primer els poltres i després les altres bísties. Jo hi solia anar amb el nostre cavall de trot italià que tenien a Son Cal.lar i que li deien n'"Angelus". Per la nostra comarca va deixar molts de fills. També va tenir un bon cavall en Toni de Son Cal.lar i li deien "Huracán", parecisament un fill de n'"Angelus", i el menava en "Boixa". El dia del "Gran Premi" el cavall que li corria darrere va ficar-li les potes dins el seu cabriol i li va esclafar.

R.- I en aquell temps ja s'hi miraven tant com ara amb el ferrar, posant pesos a la part interior o exterior de la ferradura?

G.- No, només es posaven uns pesos a la pota, però les proves amb ferradures que feim ara no es feien.

Si l'animal corria dret, bé i si no, a fer feina i ja estava. Així mateix a canostra encara hi ha unes ferradures fetes del meu padrí i són ben iguals que aquestes que ara duen de França i que també vàrem poder veure quan anàrem a París. Les del meu padrí són idèntiques, amb aquelles aletes a la part de darrere. La diferència és que aquestes són fetes a la mala i jo no vaig demanar mai per a què eren aquelles ferradures. Per ventura el meu padrí les havia copiades de qualque llibre. Tenim una col·leccioneta de ferradures de formes molt estranyes i jo supòs que eren per trotons.

R.- Qui duia el cap davant de les carreres de "Na Vives"?

G.- L'amo en Guillem de "Ca's Sant" o de "Sa parada" i en Tomeu "Manacor".

R.- I segurament el centre de reunió dels cavallistes era "Ca's Sant" . . .

G.- Sí, és clar. Però allà on realment hi havia ambient de cavallistes era a "Ca's Mosset", aquí on ara hi ha l'estanc. Jo hi anava amb el meu oncle. Record que quan l'amo en Miquel "Fideuer" va guanyar el Gran Premi per segona vegada hi va haver festa i quan tornaren de les carreres havien posat una bandera al frontis de "Ca's Mosset". D'aquell temps també record una egüeta que nomia "Nimega". Era de l'amo en Toni "Banyeta" i també va córrer el Gran

Premi. Quan tornaren a ser a Campos, varen fer una amollada des de Sa Parada fins a la fàbrica dels xifons i així tothom se'n va tèmer de que ja havien arribat.

El trot d'aquell temps tenia aquestes anècdotes. Les velocitats erem més magres que les d'ara, és clar. En "Gas", un altre gran cavall, va guanyar el Gran Premi amb un temps de 42. Avui amb aquesta via no poden córrer . . .

R.- Trobau que qualque dia es descobrirà un sistema per substituir les ferradures?

G.- No, jo crec que no. Per arribar a l'actual ferradura s'han fet moltíssimes proves al llarg de la història i crec que el sistema actual és definitiu. Segons els llibres que he llegit, es començà embenant les potes dels cavalls dels guerrers. Com que ja estava comprovat que lo important és que el cavall tengui molta pota, amollaven els poltres a llocs pedregosos per tal que posassin potes fortes. Així i tot, després d'una o dues batalles, aquells cavalls s'espeuaven, es feien coixos i no servien pus. Les primeres ferradures varen ser una espècie de sandàlia amb co-

rretges, però els animals s'es-caldaven els travadors. A força d'anys i anys de proves va inventar-se la primera ferradura que era un tros de planxa. Posteriorment varen descobrir l'actual.

R.- Per acabar, què ens podeu dir del Club Hípic?

G.- Es una cosa que jo mai havia somiat. Es un lloc on tothom té el seu cavall; hi ha com una germanor i tots hi anam per parlar de cavalls. També hi ha les clàssiques picades d'un amb un altre, però sense això seria com un menjar sense sal. Per tot hi ha una miqeta d'enveja. I que si aquell ha anat bé o no. No tocaria ser així, però passa per tot . . .

R.- Voleu afegir res més?

G.- No, només que esper que aquest Club duri molt de temps.

R.- Gràcies.

Miquel Adrover.

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

22 RESSÒ PEL SEU NOM ELS CONEIXEREU

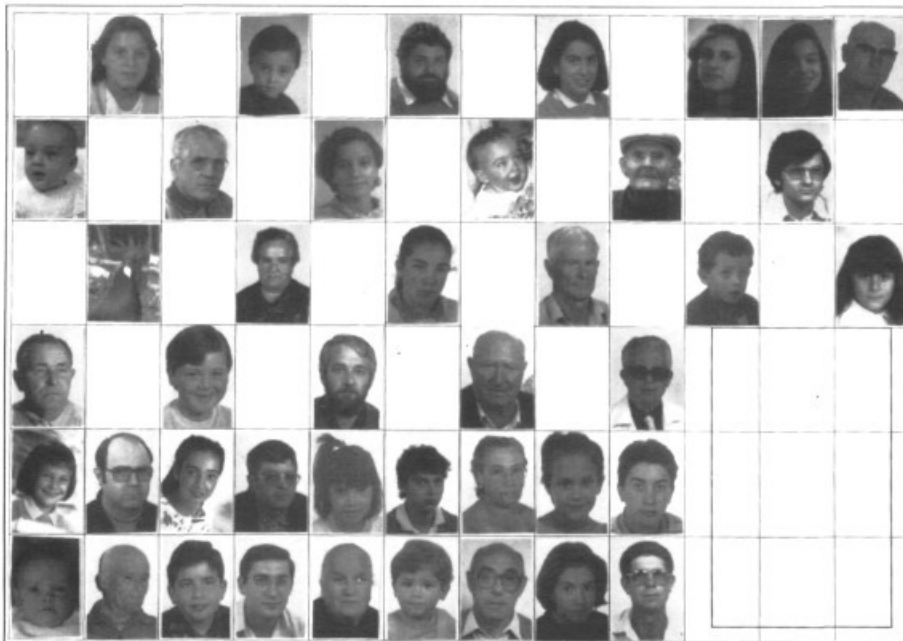
CAMPAMENT DE LA VICTÒRIA (ALCÚDIA) ESTIU 1959.

FOTO VIDAL

1.- Pere Ramis	8.- Miquel Obrador
2.- Antoni Burguera	9.- José Delgado
3.- Bartomeu Burguera	10.- Joan Mas Tous
4.- Antoni Ginard	11.- Julià Garcias
5.- Guillem Manresa	12.- Damià Huguet
6.- Francesc Rosselló	13.- Jaume Adrover
7.- Antoni Prohens	14.- Miquel Ginard

- 1.- Antònia Esquinas
- 2.- Rafel Adrover
- 3.- Julià Obrador (Garrigó)
- 4.- Maria Antonia Bestard
- 5.- Maria Mercadal
- 6.- Jerònia Lladó
- 7.- Guillem Roser (Bessó)
- 8.- Miquel Vanrell
- 9.- Miquel Ferrer (Meler)
- 10.- Mercè Enrique
- 11.- Salvador Oliver i Adrover
- 12.- Joan Mascaró i Vadell (de Sa Taverna)
- 13.- Arnau Perelló
- 14.- Es Gall de s'Hort d'en Maravella
- 15.- Catalina Manresa i Grimalt (de Cortada)
- 16.- Maria del Mar García
- 17.- Joan Sitjar i Ferrer (Patró)
- 18.- Guillem Monserrat (de's Cafè)
- 19.- Margalida Pons i Giménez
- 20.- Gabriel Garcias (Minyó)
- 21.- Àngela Pérez i Forteza (de ca na Maria des Cupons)
- 22.- Pau Ginard i Roig (en Pau de Na LLucia de Son Mas)
- 23.- Guillem Mas i Caffaro (Gasparet)
- 24.- Damià Prohens Garcias
- 25.- Francisca Prohens i Lladó (Foto Vidal)

M	1	O	2	L	3	T	4	S	5	6	7
8	D	9	'	10	A	11	N	12	Y	13	S
C	14	A	15	M	16	P	17	O	18	S	19
20	1	21	9	22	9	23	0	24			
25	26	27	28	29	30	31	32	33			
34	35	36	37	38	39	40	41	42			

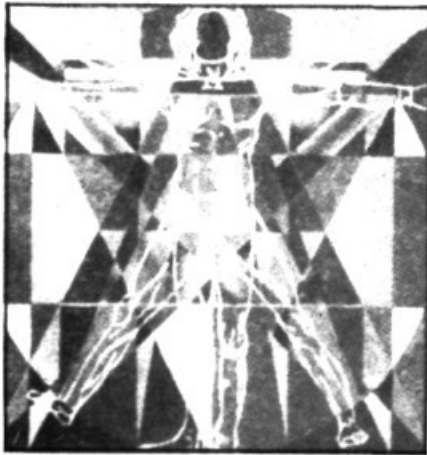
- 26.- Andreu Ollers (es Fuster)
- 27.- Maria Elena Oliver
- 28.- Joan Rotger
- 29.- Catalina Mª Puig Navarro (de Ca'n Bestard)
- 30.- Rafel Mercadal (Magrana)
- 31.- Margalida Lladó i Salas (de Ca's Patró)
- 32.- Joana Lluçia Adrover i Kokkelink (de Ca'n Manacor)
- 33.- Onofre Mas
- 34.- Maria de LLuc Adrover (filla de Na Maria Mercadal)
- 35.- Joana Grimalt i Grimalt (de Cortada)
- 36.- Andreu Mas
- 37.- Llorenç Oliver i Riera
- 38.- Maria Grimalt i Manresa (de Cortada)

- 39.- Sebastià Ginard i Forteza (de Ca'n Pau de sa Falanitxera)
- 40.- Gabriel Mesquida (Estrella)
- 41.- Maria Agustina Riera
- 42.- Josep Barón

CORDAM CADIRES

Carrer Síquia, 70 Tel. 65.03.25
07630 CAMPOS

ELS ALBERCOCS, FONT DE SALUT PER A LA SANG

Sobre l'origen d'aquesta fruita no hi ha unificació de criteris. Segons uns, prové de Mongòlia, la Xina i el Turquestà. Altres pensen que, basant-se amb l'etimologia de la paraula albercoc (de l'àrab **albaquq**) seria originari de certes zones d'Armènia. Per aquest motiu tendria el nom científic de **prunus armeniaca**.

Els grecs i els romans ja coneixien aquest arbre fa 2.000 anys.

A Suïssa, un fruticultor el va importar devers l'any 1880 i mitjançant el seu cultiu va aconseguir de transformar terres pobres en altres de molt productives.

L'arbre, té preferències per les terres calcàrees. L'època de maduració del fruit depèn bastant de la climatologia.

Pel que fa la nostra salut, té unes característiques que el fan molt recomanable. Sobre tot és molt saludable per a la sang. Aquells que pateixen anèmia haurien de saber que del consum de 500 grams d'albercoc fresc o 200 grams de fruita dessecada, s'obté només en dues setmanes una milloria notable (l'hemoglobina puja del 40 al 80%). Naturalment una cura d'albercocs ha d'anar acompanyada d'una alimentació sana i de tot l'exercici a l'aire lliure possible.

L'albercoc fresc és pobre en proteïnes (0'8%) i encara més pobre en lípids (0'1%). Conté d'un 10 a un 12% de glúcids. Per tant no cal preocupar-se per la quantitat de calories que el seu consum

aporta (50 per cada cent grams de fruita). La composició de l'albercoc sec és, naturalment, bastant distinta: 5% de proteïnes; 0'4 % de lípids; 67% de glúcids i 300 calories per cada 100 grams. Perquè és tan beneficiós per a la sang? L'albercoc conté molt de ferro i coure. A més hi trobam molta vitamina A i pro-vitamina A: 3.000 Unitats Internacionals en el fruit fresc i 7.430 en l'albercoc sec. Aquest contingut en vitamina A davalla a 2.000 U.I. si el fruit és cuit i si està empotat a 1.350 U.I. D'aquí es dedueix que és molt millor consumir aquesta fruita fresca. La vitamina A juga un paper important a moltes malalties de la pell i també ajuda a curar-se de certs problemes de les mucoses.

A més de la vitamina A, que es troba en gran quantitat, l'albercoc també conté vitamina B, C i factor PP. També té fructosa. Les sals minerals i els oligoelements que s'hi troben són: magnesi, fòsfor, calci, sodi, sofre, fluor, cobalt i brom, a més del ferro i el coure.

Lo ideal és collir els albercocs quan són ben madurs, en aquest moment tenen el millor gust i la composició té el màxim de substàncies beneficioses. Com que és una fruita que fa via a pudrir-se, se sol collir massa verda. És molt millor consumir 500 grams de fruita ben madura i un poc més cara, que tot un quila d'albercocs verdsos. I això és sobretot important pels qui volen fer un tractament a base d'albercoc.

Un tractament a base d'albercocs és recomanable contra l'anèmia, però també és molt efectiu contra la fluixedat física i intel·lectual, contra neurosis, insomni, poca gana, convalescència, creixement dificultat i raquitisme.

Els albercocs regeneren venes i artèries, així com els nirvis. Com conseqüència de tot això reforcen les defenses naturals. Els albercocs secs tenen un efecte més aviat laxant i en canvi si es mengen frescs són antidiarreics. També són un bon aperitiu per abans de les menjades. I els albercocs secs poden ser substituïts ideals de caramel·los i altres dolços artificials.

PLANTES MEDICINALS DE MALLORCA

De vegades, la natura ens ofereix coses que no apreciam. Una d'elles és una planta que creix a Mallorca de forma silvestre i que tots coneixem amb el nom de **CAMES ROGES**.

Volia parlar un poc de les virtuts d'aquest vegetal i així el podrem apreciar més i millor. És sabut que sobretot trobam cames roges a recers de parets seques per foravila, i que tant podem aprofitar la part externa com les arrels.

Ja hi ha cites de les cames roges a papirus egipcis de 4.000 anys abans de Jesucrist i des de molt antic els especialistes en salut li atribueixen aquestes virtuts:

- Estimulant de la gana.
- Regulador de la digestió.
- Purificador de la sang.
- Estimulant de la secreció urinària.

Totaixò ha estat confirmat recentment per la moderna fitoteràpia (curació mitjançant plantes). A més, els Drs. Decaux i Müller li han descobert uns efectes tònic i reforçadors de tot el sistema nirviós. Un altre metge fitòpata ha experimentat que és beneficiosa pels diabètics perquè estimula la producció de glucosa per part del fetge, mitjançant una menor eliminació de glucosa per l'orina.

A Mallorca solem menjar-la com ensalada. Menjada com a primer plat estimula la gana i la digestió i és lleugerament laxant.

Com que té un gust lleugerament amarg, es pot mesclar amb enciam, i els nins la troben més bona. Per a ells és especialment recomanable.

A tendes d'alimentació natural o de dietètica s'hi pot comprar un extracte del seu suc que és molt beneficiós per a malalts del fetge, reumàtics, persones anèmiques i més en general, per purificar la sang cap el final de l'hivern.

Les arrels, torrades i capolades, són un bon substituït del cafè.

Clementina Clara.

ESCACS

El passat dissabte dia 16 de Desembre el poble de Campos va tenir un convidat d'excepció: el Gran Mestre Internacional d'Escacs el soviètic Mijaíl Krasenkov, un dels cinquanta millors jugadors del món, amb una ELO (puntuació que dona la Federació d'Escacs) de 2530.

Aquest Gran Mestre havia vingut a Mallorca per participar al Torneig Internacional que s'havia disputat a l'Auditori de Ciutat en dies anteriors. Després es va

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

de públic, comparat amb el que sol assistir a les competicions escaquístiques del Club Foment de l'Escacs de Campos.

Una vegada acabat l'espectacle, el Gran Mestre va firmar les planilles dels jugadors que li demanaren i es va acomiadar del poble de Campos amb unes paraules d'agraïment, després d'esser obsequiat amb una placa commemorativa de l'event i un ram de flors per a la seva dona.

També va deixar una

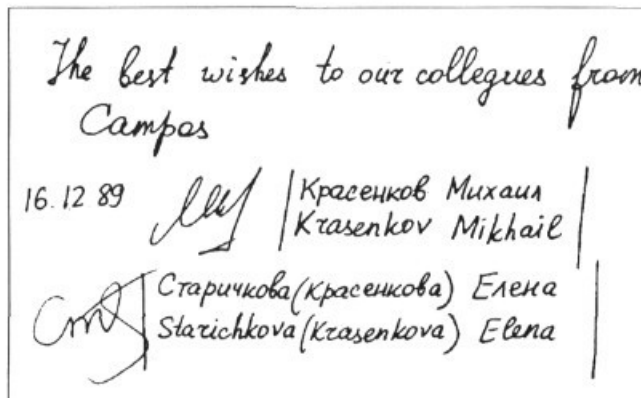

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

convidar a alguns dels participants a donar exhibicions de simultànies als pobles de Mallorca on hi ha més tradició escaquística. I a Campos va venir l'esmentat Mijaíl Krasenkov.

El jugador soviètic s'enfrontà a vint-i-un jugadors campaners a les cinc de l'horabaixa a l'Auditori. Després de dues hores i un quart de joc va aconseguir rendir als seus dos últims contrincants: En Joan Molina i En Gabriel Mestres. El Gran Mestre va acabar sense cap derrota ni una, i només un jugador, En Miquel Ramis va aconseguir fer-li unes taules, essent derrotats tots el altres.

L'aconteixement va comptar amb un nombrós grup

TRADUCCIÓ: Els millors desitjos pels nostres companys de Campos.

dedicatòria escrita del seu puny i lletra en rus i en anglès que passarà a l'arxiu del Club Foment de l'Escacs i que aquí vos reproduïm.

Cal remarcar que la visita d'En Mijaíl Krasenkov al nostre poble va continuar un dels events esportius més importants de la història de Campos, ja que no és gens corrent ni una mica que un esportista d'èlite mundial vengui a donar una exhibició a Campos.

Jaume Lladó.

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Virgen, s/n. - Tel. 65.06.75

COLOMBÒFILA

Està per començar la temporada pròpiament dita, és a dir les amollades a Eivissa i els concursos des de la Península (Velocitat, Fons i Gran Fons).

Fins ara han estat entrenaments damunt l'illa i vols entorn del colomer perquè els coloms comencin a prendre forma a fi de poder afrontar la temporada, que es presenta dura i plena de competició, vist que cada concurs serà doble, perquè hi ha dos esbarts de coloms, els uns que han viatjat aquests anys precedents, i l'altre el de coloms joves o jovençans, d'enguany.

Fins aquests dies darrers s'han amollades d'entrenament dins l'illa, i ja s'han fet sentir les primeres baixes en els colomers, unes degudes

a la manca d'orientació dels coloms, i altres, les de demés, per mor de les "moixonies" dels falcons, que fan estralls vertaders dins els esbarts de missatgers. I, per acabar-ho d'adobar, els "caçadors" o tiradors de missatgers.

Fa una partida d'anys que es nota un fort augment d'aquests rapinyaires, els falcons.

Un temps, en sentiem els efectes molt de tant en tant, però avui dia ja vénen cada dia a fer-nos visites als esbarts de coloms quan aquests encara volen entorn del colomer.

Els atacs dels falcons als esbarts, quan els coloms volen al voltant del colomer, són molt espectaculars i vistents per a un espectador a qui no n'hi vagi res, però per al propietari de l'esbart no és gens agradable: cada vegada que el falcó pega se li posa el cor com una lletia. Si l'esbart és fort i ben compenetrat i no es desvia cap colom, pocs efectes tindrà la falconada.

Aquestes visites dels falcons als esbarts que volen entorn del colomer són simples "bales de fogueig" devora els atacs que fan als coloms que tornen d'una amollada a

la península, després de fer un viatge de 300, 400, 500 o més quilòmetres, en arribar a les costes de Mallorca. Aquests atacs són necessàriament mortals perquè els coloms, després d'un viatge esgotador, amb la proximitat de l'arribada al colomer, on els espera la parella, el niu, els colomins i el propietari ansiós, es troben que els falcons els surten a camí des dels penya-segats, i llavors són presa fàcil per a les seves urpes esmolades.

Un altre dels aspectes negatius del nostre estimat esport són les temporades de caça. Dins aquest període hàbil de caça, que coincideix amb el temps en què es fan les amollades d'entrenament a Mallorca, és quan més baixes

o coloms ferits tenim. Per això voldria fer un prec a aquests "caçadors" o tiradors de coloms:

- El colom és el símbol de la pau. No li tiris.

- Caçador!, els colombòfils apreciam la teva afeció. Respecta tu el nostre esport.

Esper que una altra vegada podrem conversar dels resultats dels primers concursos i les notícies que es produeixen dins els ambients colombòfils.

Salut i a reveure!

Campos, gener de 1990

Antoni Ginard i Vanrell.

Forn de Ca'n Vadell

**Elaboració artesana
dels productes tradicionals**

Carrer Manacor, 19
Telèfon 65.23.24

07630 CAMPOS

DISTRIBUCIONS

MIQUEL MAIMÓ OLLERS

- Cerveses San Miguel i Kronenbourg
- Llet Agama i Asturiana
- Aigua Font Sorda
- Conserves en general

Santa Bàrbara, 12 - Tels. 65.25.32 - 65.07.38
07630 CAMPOS

ATLETISME

ANTONI PEÑA (COLONYA de POLLENÇA)

GUANYADOR ABSOLUT DEL VIÈ CROSS "TERRA, MAR I PINS"

Dia 17 de desembre es va disputar la Viena. edició del popular Cross "Terra, Mar i Pins", aquesta vegada superant-se respecte a les edicions anteriors. L'escenari: els voltants del Club Nàutic de Sa Ràpita, a la zona d'es Bosquerró. Organitzaven les A.P.A.S. dels Col·legis "Fra Joan Ballester" i "Joan Veny i Clar", el Patronat Municipal d'Esports, i el Club d'Atletisme Migjorn, que hi aportava la col·laboració tècnica.

D'aquesta edició destacarem la important participació, tant quantitativament com qualitativa i especialment a la carrera estelar. També és remarcable l'excel·lent tasca dels jutges, sense cometre cap error i sempre a disposició dels organitzadors. El Club d'Atletisme Cifre de Colonya de Pollença dominà globalment aquest cross. I finalment una perfecta organització, que fa possible que cada edició superi l'anterior. També fou destacable la baixada dels atletes del Club Joan Capó de Felanitx, que pràcticament no va col·locar cap atleta als llocs d'honor. També fou digne de menció, la presentació del novell club campaner Migjorn, els atletes del qual tengueren una actuació discreta, col·locant alguns dels seus membres als llocs d'honor, si bé no guanyaren cap prova. Cal dir que per a molts d'ells aquesta prova era el seu baptisme de foc, doncs el club entrenat actualment per na Fàtima Barceló i en Miquel Pons s'ha renovat amb gent molt jove i que haurà d'agafar experiència abans de tornar al nivell d'èxits dels anys passats.

Destaquem entre els atletes locals na Fina Hisado, ara membre del club Colonya de Pollença, que aconseguí un segon lloc. En Bartomeu Obrador fou tercer. Tots, és clar, dins les seves categories corresponents. I dels atletes nous, en Rafel Adrover (10 a Benjamins) en Joan Mas (9 a alevins), Joana Maria Barceló que seguint la tradició familiar va fer 8 en infantils, Francisca Huguet (10 en alevins, Antònia Garcia (9 a benjamins) i Maria Antònia Rigo (7 a Iniciació).

VI CROSS "TERRA, MAR I PINS"

CAMPOS (SA RÀPITA) 10 MATÍ
DIUMENGE, 17 DE DESEMBRE
CIRCUIT "ES BOSQUERRÓ" (DEVORA EL CLUB NÀUTIC)

ORGANITZACIÓ:
 Amb l'autorització de la Federació Balear d'Atletisme:
 - A.P.A. COL·LEGI JOAN VENY
 - A.P.A. COL·LEGI F. A. BALLESTER
 - PATRONAT MUNICIPAL D'ESPORTS
 amb la col·laboració tècnica del CLUB D'ATLETISME MIGJORN

PATROCINI:

CONTROL I CRONOMETRATGE:
 Club Atlètic de Sa Ràpita

INSCRIPCIONS: FINS als 16 de Desembre a les 21 hores.
 - PER TELEFON: Tòneu Profeta (95.01.42), Pap Baró (95.06.62), Antoni Mulet (95.07.92), Ajuntament (95.02.99).
 - PER FAX: Fins dia 14 de Desembre a les 17 hores. (95.09.25).
 (PROGRAMES DE REGLAMENT I ORGANITZACIÓ APART)

COL·LABORACIÓ:
 RESTAURANT CLUB NÀUTIC SA RÀPITA (Direcció: Joan Oriol) - CLUB NÀUTIC SA RÀPITA - FORMATGES PINS - CANJA DE BALARS - SA NOSTRA - A G.A.M.A. CENTRAL LLETJERA

Aquest és el quadre d'honor de la Viena edició del "TERRA, MAR I PINS":

Iniciació Femení

- 1.- Antònia Oliver (N. S. Gràcia)
- 2.- Verònica Molina (E. S'Arenal)

Benjamí Femení

- 1.- Laura Wolsterui (Mediterraneo)
- 2.- Vanessa Barrientos (J. Capó Palma)

Aleví Femení

- 1.- Antònia Campillo (Olimpo)
- 2.- Joana Mª Moll (Migjorn Campos)
- 10.- Francisca Huguet (1er-Local)

Infantil Femení

- 1.- Mari Carmen Sánchez (E. S'Arenal)
- 2.- Sebastiana Llabrés (Olimpos)

7.- Mª Pilar Mas (1er-Local) Cadet Femení

- 1.- Mª Antònia Crujera (Colonya)
- 2.- Issabel Rodriguez (Joan Capó Palma)
- 6.- Mª Ceferina Garcia (1er-Local)

Junior Femení

- 1.- Soletat Mateos (Colonya)
- 2.- Maria Fernandez (J. Capó Palma)

Promesa Femení

- 1.- Issabel Vaquer (Fidipides)
- 2.- Maria Quintana (J. Capó Palma)

Senior Femení

- 1.- Amadora Ramis (J. Capó Palma)
- 2.- Fina Hisado (Colonya)
- 3.- Felisa López (Fidipides)

Senior Masculí

- 1.- David Julià (Karhu - Calvià)
- 2.- Manuel Muñoz (Fidipides)
- 3.- Àngel Vergara (Karhu - Calvià)

Iniciació Masculí

- 1.- Mateu Cañellas (Fidipides)
- 2.- Joan Binimelis (Simó Ballester)
- 12.- Rafel Vaquer (1er-Local)

Benjamí Masculí

- 1.- Jaume Quetgles (C.P. Lluçmajor)
- 2.- Vicente Campos (Fidipides)
- 3.- Bartomeu Obrador (Migjorn)

Aleví Masculí

- 1.- Miquel Mesquida (Porres)
- 2.- Emili Barrientos (J. Capó Palma)
- 9.- Joan Mas (1er-Local)

Infantil Masculí

- 1.- Esteva Barceló (Colonya)
- 2.- Antoni Sánchez (Migjorn Campos)
- 7.- Jaume Barón (1er-Local)

Cadet Masculí

- 1.- Josep Lluís Salas (Colonya)
- 2.- Bartomeu Isern (Colonya)
- 20.- Miquel Mas (1er-Local)

Junior Masculí

- 1.- Mateu Cañellas (Colonya)

- 2.- Bartomeu Ginard (Fidipides)

Promesa Masculí

- 1.- Antoni Peña (Colonya)
- 2.- Miquel Gonzalez (Karhu - Calvià)

Senior A Masculí

- 1.- Jesus Martín (Olimpo)

Senior B Masculí

- 1.- Joan Barceló (Colonya)

Classificació Asoluta (9.000 m.)

- 1.- Antoni Peña (Colonya) 28 m. 40 s.
- 2.- David Julià (Karhu) 28 m. 44 s.
- 3.- Manuel Sánchez (Fidipides) 29 m. 17 s

EL CAMPOS DE FUTBOL MILLORA, PERÒ NO MASSA

Posats a esser sincers hem de reconèixer que tots esperàvem una millor classificació de l'equip de futbol del Campos en aquest mitjan campionat de lliga. La baixada de categoria -de Preferent a Primera regional- va venir de nou a molts. L'equip no es podia considerar mediocre, però va tenir mala sort; i la sort és mala de mesurar. A Prime-

ra regional semblava que ho tendria fàcil, i que es podria situar amb avantatge sobre molts equips militants a la mateixa categoria, però més minvats de possibilitats.

El fet és que el Campos no rutlla així com voldríem, i això que tampoc no ho fa tan malament. L'entrenador, en Miquel Jaume, és un bon element, conegut per tothom i mereixedor de tota confiança, que fa possible, amb voluntat i una plena dedicació, el millorament de l'equip. Però sembla que fallen moltes

osques a l'engranatge. Es fan pocs gols i ens en fan massa. El porter, en Miquel Adrover, sembla que no està en el seu millor moment, i la defensa tampoc no li ajuda massa. La davantera flueixa i davant la porteria de l'adversari cau a terra massa sovint. Hi ha poca coordinació, massa individualisme, i a l'hora d'entrar a l'àrea i rematar a gol tot són emperons i la pilota no entra. Aquest és un dels mals pitjors, perquè si a l'hora de fer gols hi hagués hagut sort el Campos no estaria allà on ara es troba.

No es pot parlar, així i tot, que el Campos sigui fluix, impotent, i amb poques possibilitats d'ascendir. Sinó que, ara com ara, la seva trajectòria es pot definir com la d'un equip que enguany té mala sort. Així i tot, i encara que quedin molts de partits per jugar, si l'equip aconsegueix assentar el seu ritme de joc, millorant els resultats, pot aspirar a un bon lloc de la classificació i fins i tot en l'ascens. Cosa que molts voldríem, sobretot perquè pugui a la categoria que es mereix.

GRUP RADIOAFECIONATS CAMPOS

Uep, amics d'aquesta publicació! Esperam que hàgiu fet una bona entrada d'any nou i que els Reis hagen estat ben generosos amb tots vosaltres.

A la fi de l'any hem fet un resum de les nostres activitats i ara us les volem contar. Fins aquí només vos n'hem contat una part. També us direm que ens hem associat a "Ones Illenques" amb l'objectiu d'agrupar tots els radioaficionats de la C.B. Balear. (Una altra vegada ja us parlarem d'"Ones Illenques") Les nostres activitats han estat les següents:

Gener:

Primer concurs "Ones Illenques", fet a Sóller, en el qual "Ones Illenques" va rebre una placa per la col.laboració al Motocross de Maria de la Salut 1988. Hi va col.laborar un grup de radioaficionats de Campos.

Març:

Segon concurs "Ones Illenques", fet a Santa Maria.

Abril:

Tercer concurs "Ones Illenques", fet a Santanyi.

Juny:

Primera Diada de l'Infant "Ones Illenques", feta a Mancor de la Vall. Aquesta diada consistí a organitzar diverses castes de jocs per a infants. També hi hagué un concurs d'estels i una exhibició d'aeromodelisme a càrrec dels companys de Sóller.

Juliol:

Quart concurs "Ones Illenques", fet al Port de Manacor. "Ones Illenques" va col.laborar al Motocross de Maria de la Salut i el Grup de radioaficionats de Campos prengué part a la cronometrada de velocitat de Porreres.

Setembre:

"Ones Illenques" col.laborà al Motocross de Calvià, i el Grup de Radioaficionats de Campos prengué part a la Pujada a Lluç de la Part Forana.

Sisè concurs "Ones Illenques", fet en els termes de Vilafranca, Sant Joan i Petra.

Octubre:

Un Grup de radioaficionats de Campos col.laborà a la Pujada a Lluç amb bicicleta.

Novembre:

Setè concurs "Ones Illenques", fet a Inca. El Grup Radioaficionats de Campos va col.laborar a la Cronometrada Ciclista de Campos, i rebérem amb entusiasme una placa commemorativa d'aquesta Cronometrada.

La nostra col.laboració als Motocross i les conometrades de velocitat consisteix a informar si cap corredor cau o té cap accident, a fi de fer aturar la cursa i senyalitzar l'accident als corredors que puguin haver partit de la sortida. També passam els temps dels corredors, donat que per ràdio la informació és

instantània.

El Grup de radioaficionats de Campos continua oferint la seva col.laboració als organitzadors locals d'actes esportius o cívico-culturals. Només vos demanam que ens aviseu amb el màxim de temps possible per veure el terreny i fer-hi proves. Telefonau a aquests números:

Arnau Perelló:

Tel. 65.10.63

Gabriel Sacarès:

Tel. 65.21.09

Jaume Mas:

Tel. 65.23.91

**Bon any 1990 del
Grup de Radioaficionats
de Campos.**

DISTRIBUCIONS

BALTASAR COVES

- Aigües de Manantial
- Sucs - Rostoy -
- Vins - Ribera de Ebro -
- Cerveses
- Prouctes Lactic, Etc.

Es Colomer, s/n. - Telf. 65.01.98 - 07630 CAMPOS

MOVIMENT DEMOGRÀFIC CORRESPONENT ALS MESOS D'OCTUBRE, NOVENBRE I DESEMBRE DE L'ANY 1.989.

NAIXEMENTS:

Aina Lladó i Pascual, va néixer dia set d'Octubre al C/. Siquia, 27, filla de Maties Lladó Jaume i de M^a. Antònia Riera.

Guillem Mut i Vidal, va néixer dia quinze d'Octubre al C/. Llibertat, 33, fill de Guillem Mut Filori i de Francisca Vidal Zuzama.

Maria del Mar Torres i Estelrich, va néixer dia devuit d'Octubre a l'Aveinguda Nicolas Oliver Fullana, 3-2^a, filla d'Antoni Torres Barceló i de Catalina Estelrich Rigo.

Joana Aina Burguera i Ferrer, va néixer dia vint-i-quatre d'Octubre al C/. Major, 3, filla de Gabriel Burguera Puig i de Francisca Ferer Creus.

Francisca Veny i Roig, va néixer dia catorze de Novembre al C/. Major, 17, fill de Mateu Obrador Fuster i d'Antònia Mas Huguet.

Mª Victòria Barceló i Fullana, va néixer dia onze de Novembre al C/. Santa Bàrbara, 13, filla de Bartomeu Barceló Albons i Catalina Victòria Fullana Vidal.

Antoni Josep Rigo Valera, va néixer dia nou de Novembre al C/. Costa i Llobera, 44 fill d'Antoni Rigo Barceló i de JOana Valera Sánchez.

Joan Escalas Vidal, va néixer dia set d'Octubre al C/. Galatea, 13, fill de Guillem Escalas Tomàs i de Catalina Vidal Vicens.

Miquel Marín i Escalas, va néixer dia set d'Octubre al C/. Galatea, 13, fill de RAfel Marín Sánchez i de Margalida Escalas Tomàs.

Mª Magdalena Barceló i Font, va néixer dia vint-i-tres de Novembre al C/. Petra, 9, filla de Jaume Barceló Sbert i de Mª Margalida Fonst Vidal.

Daniel Tena i Rigo, va néixer dia deu de Novembre al C/. Serrano, 32, fill de Joan Tena González i de Magdalena Rigo Barceló.

Jesús Esquinas i Ginard, va néixer dia vint de Novembre al C/. Ramón Llull, 7, fill de Jesús Esquinas Pérez i d'Aina Ginard Mesquida.

Mª Antònia Garcia Lladó, va néixer dia cinc de Desembre al C/. Joan Alou, 15, filla de Francisco GARCIA Caro i de Joana Mª Lladó i Belles.

Mª Mas i Mascaró, va néixer dia set de Desembre al C/. Rincón, 4, filla de Guillem Mas Obrador i de Margalida Mascaró Adrover.

Miquel Pampín i Lladó, va néixer dia desset de Desembre al C/. Joan Ballester, 65, fill d'Alfonso Pampín Rodríguez i de Mª Antònia Lladó Roig.

Joana Cardell i Mohr, va néixer dia dotze de Desembre al C/. Prim, 5 filla de Llorenç Cardell Orell i d'Adelheid-Irene Mohr.

Francesc Joan Serra i Gornals, va néixer dia devuit de Desembre al C/. Petra, 9, fill de Francesc Serra Bonet i d'Antònia Fornals Colom.

Esperança Pomar i Martínez, va néixer dia vint de Desembre al C/. Major, 14, filla de Joan Ramón Pomar Julià i d'Aina Mª Martínez Picó.

Rosa Mª Mas i Garcias, va néixer dia vint-i-u de Desembre al C/. Ràpita, 57, filla de Miquel Mas Forteza i de Miquela Garcias Manresa.

Daniel Pérez i Chaparro, va néixer dia vint-i-vuit de Desembre al C/. Ibiza, s/n., fill de Pedro Pérez Rodríguez i de Isabel Chaparro Escandell.

MATRIMONIS

Cristòfol Braza Muñoz amb Elena Valera, dia sis d'Octubre, Jutjat de Pau d'aquesta vila.

Jaume Ferrando Dora amb Margalida Mercadal Ballester, dia set d'octubre, Església Parroquial de Sant Julià.

Abraham Hamani amb Isabel Vivancos March, dia catorze d'Octubre, Jutjat de Pau d'aquesta vila.

Antoni Ferrer Mas amb Mª Àngels Oller Alcover, dia catorze d'Octubre, Església Parroquial de Sant Julià.

Juan Chaparro Ortega amb Francisca Garí Burguera, dia quatre de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Rafel Rosselló Frau amb Francisca Huguet Mesquida, dia onze de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Cristòfol Mas Adrover amb Miquela Finard Obrador, dia devuit de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Rafel Ginard Perelló amb Margalida Ollers Costa, dia devuit de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Llorenç Roca Rodríguez amb Eva Isabel Rodríguez García, dia onze de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Jacint Vidal Oliver amb Francisca Noguera Roig, dia vint-i-cinc de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Bartomeu Barceló Nadal amb Margalida Ballaster Manresa, dia nou de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Gabriel Mas Ferrer amb Cruz Sánchez López, dia setze de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Miquel Àngel Ballester Nicolau amb Aina Mª Roig López, dia trenta de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

DEFUNCIONS

Antoni Puig Barceló, fill de Tòfol i de Petra, de 87 anys, es va morir dia deu de Novembre al C/. Nort, 9.

Catalina Sansó Abraham, filla de Joan i de Margalida, de 75 anys, mort dia quinze de Novembre al C/. Major, 7.

Gabriel Perelló Amer, fill de Miquel i de Miquela, de 82 anys, va morir-se dia deu de Novembre al C/. Son Toni Amer.

Francisca Perelló Cerdó, filla de Rafel i de Francisca, de 68 anys, es va morir dia vint-i-nou de Novembre al C/. Joan Ballester, 34.

Jaumeta Escalas Mas, filla de Joan i de Joana Aina, de 78 anys, es va morir dia trenta de Novembre al C/. Galatea, 11.

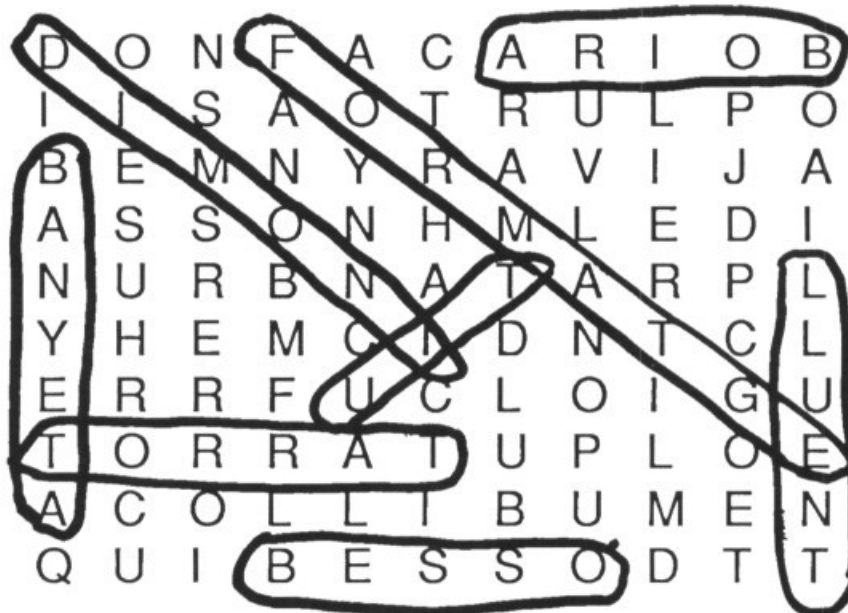
Guillem Escalas Mas, fill de Joan i de Joana Aina, de 82 anys, es va morir dia setze de Desembre al C/. Alba, 44.

Teodora Báez Sánchez, filla de Miquel i de Purificación, de 77 anys, mort dia vint-i-set de Desembre al C/. Costa i Llobera, 20.

SOL.LUCIONS AL PASSATEMPS DEL NÚMERO 15

ENDEVINALLA: ÉS UN FORN (" . . . foc respir, i no m'abràs . . .)

Sopa de lletres: Havieu de trobar vuit malnoms de Campos:

La sol.lució al problema de lògica:

El matemàtic va calcular quantes combinacions de tres factors poden donar un producte igual a 36. Va veure que eren: 1-1-36; 1-2-18; 1-3-12; 1-4-9; 1-6-6; 2-3-6 i 3-3-4. Per eliminar possibilitats, sabem que el professor, lògicament, sap el número de la seva casa. Si feis les sumes de les vuit combinacions, teniu: 38, 21, 16, 14, 13, 13, 11 i 10. Si el professor, el pare de les tres nines, demana una altra dada, és perquè el número de caseva és el 13, d'altra ja hauria sabut directament quina era la combinació que cercava. Però n'hi ha dues que sumen tretze (1-6-6 i 2-2-9). Per sortir de dubtes, l'altre li diu que la major toca piano. Per tant, només pot ser aquesta combinació: la pianista 9 anys, i les dues petites, 2.

La sol.lució als MOTS ENCREUATS al proper número de RESSÒ

ENDEVINALLA

A l'aire me vaig criar
i ningú coneix mon pare,
i tenc per condició
que, quan me muir, neix ma mare.

EL NOSTRE TERME SEGONS ELS OCELLS COL·LECIÓ - CONCURS

A partir d'aquest número combinam la publicació d'aquesta col·lecció de fotos aèrees de la contra portada, amb un concurs que té un plantejament ben senzill.

Consisteix en que la persona que ens escrigui a l'apartat nº 40 i ens doni més noms dels horts, cases, pletes, carreteres, possessions etc. que es vegin a la foto i els hagi situat correctament guanyarà una ampliació en color de la mateixa foto donada per FOTO VIDAL. Si hi ha empat es resoldrà amb un sorteig.

Acceptarem les respostes d'aquest número fins el dia que surti el nº 17 i el resultat final amb el nom del guanyador i la identificació dels llocs el publicarem al següent número, és a dir, el 18.

És convenient que per situar correctament els noms ho faceu damunt un croquis o esquema (millor calcat) o una fotocòpia de fotografia.

Si això us és incòmode també servirà si emprau el sistema de quadrícules indicat als costats de la foto (Número i lletra).

Au idò, campaners coneixedors del nostre poble . . . que això està xupat!

Les sol.lucions
al proper número de

RESSÒ

EL NOSTRE TERME SEGONS ELS OCELLS

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 0

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 0